

KIINTEISTÖ OY PIHTIPUTAAN VUOKRA- ASUNNOT

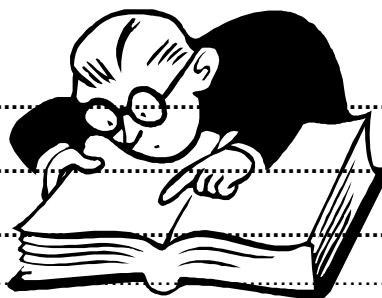

JÄRJESTYSMÄÄRÄYKSET JA ASUINTALOJEN KÄYTTÖOHJEET

**Tutustu kansion sisältöön, sieltä löydät vastauksen
moniin asumista koskeviin kysymyksiin.**

29.10.2001

SISÄLLYSLUETTELO

ASUMISEN TEKNIikka JA VASTUUT	3
1 VASTUUNJAKOTAULUKKO	3
2 YHTEISTILAT	7
2.1 ULKOILUVÄLINEVARASTO, IRTAIMISTOVARASTO	7
2.2 PESULA, KUIVAUSHUONE	7
2.3 SAUNAOSASTO	8
2.4 JÄÄHDYTETTY TALOUSKELLARI.....	8
3 PIHA-ALUEET	9
3.1 YHTEISET PIHA-ALUEET	9
3.2 PIENTALOASUNTOON KUULUVA RAJATTU PIHA-ALUE	10
4 HUONEISTON RAKENTEET JA TILAT	11
4.1 ULKO-OVI	11
4.2 IKKUNAT JA TUULETUSLUUKUT	11
4.3 KYLPYHUONE	12
4.4 HUONEISTOSAUNA	13
4.5 LATTIAT	15
4.6 SEINÄ- JA KATTOPINNAT	15
4.7 KOSTEUSVAURIOIDEN TORJUNTA.....	16
4.8 ESINEIDEN KIINNITTÄMINEN	17
4.9 TULISIJAT	19
5 LÄMMITYSLAITTEET	20
5.1 LÄMMITYSLAITTEISTO, TERMOSTAATTISET PATTERIVENTTIILIT	20
5.2 LÄMMITYSLAITTEISTO, KÄSISÄÄTÖISET PATTERIVENTTIILIT	21
5.3 LATTIALÄMMITYS	23
6 VESI- JA VIEMÄRILAITTEET	24
6.1 VESILAITTEET.....	24
6.2 VIEMÄRILAITTEET	25
7 ILMANVAIHTOLAITTEET	27
7.1 KONEELLINEN YHTEISKANAVAPOISTO	27
7.2 HUONEISTOKOHTAINEN POISTOILMANVAIHTOLAITTEISTO.....	28
7.3 HUONEISTOKOHTAINEN TULO- JA POISTOILMANVAIHTO	29
7.4 PAINOVOIMAINEN ILMANVAIHTO JA LIESITUULETIN	31
7.5 POISTOILMAVENTTIILIIEN PUHDISTAMINEN	31
7.6 KORVAUSILMAVENTTIILIIEN HOITO	32
7.7 LIESIKUVUN HOITO	33
7.8 LIESITUULETTIMEN HOITO	33
7.9 ILMANVAIHDON TOIMINTAHÄIRIÖIDEN TUNNISTAMINEN	34
8 SÄHKÖLAITTEET	35
8.1 HUONEISTON SÄHKÖASENNUKSET	35
8.2 SÄHKÖLAITTEET	36
8.3 AUTOJEN SÄHKÖLÄMMITYSPISTORASIAT	38
8.4 SUORA SÄHKÖLÄMMITYS	39
8.5 KYLPYHUONEEN LATTIALÄMMITYS SÄHKÖLLÄ	41
8.6 PUHELIN- JA ANTENNILAITTEET	41
8.7 SÄHKÖTURVALLISUUS	42
9 KODINKONEET	43
9.1 SÄHKÖLIESI	43
9.2 JÄÄKAAPPI	43
9.3 PESUKONEET	44
10 ENERGIAN SÄÄSTÖ ALENTAA ASUMISKUSTANNUKSIASI	45

ASUMISEN TEKNIikka JA VASTUUT

Maksaessaan vuokraa tai vastiketta asukkaalla on täysi oikeus nauttia asumisestaan. Tähän oikeuteen liittyy myös velvollisuuksia ja vastuita. Käytön ja hoidon perustehtävät, jotka kuuluvat asukkaalle, selviävät oheisesta vastuunjakotaulukosta. Asukkaan on viipymättä ilmoitettava isännöitsijälle tai kiinteistönhoito-organisaatiolle taloyhtiön tai vuokranantajan vastuulle kuuluvista vioista ja vaurioista. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä johtuva lisävahinko voi aiheuttaa korvausvastuita myös asukkaalle.

Asukkaan on hoidettava hallinnassaan tai käytössään olevaa huoneistoa huolellisesti. Tämä tarkoittaa mm. rakenteiden, rakennusosien, lämmityksen, ilmanvaihdon, vesi-, viemäri- ja sähkölaitteiden oikeaa käyttöä ja hoitoa. Ohjeita on kahdenlaisia, kiinteistön toimesta laadittuja yleisohjeita sekä laite- ja tarviketoimittajien laatimia yksityiskohtaisia käyttö- ja hoito-ohjeita. Molemmat ohjeet ovat tärkeitä. Tutustu ohjeisiin. Tämä julkaisu on osa huoneiston perusvarustusta. Säilytä tämä julkaisu huolellisesti.

Asumiseen liittyy erilaisia henkilöihin, kiinteistöön tai omaisuuteen kohdistuvia turvallisuusriskejä. Parannat omaa ja muiden turvallisuutta tutustumalla tästä julkaisusta löytyviin turvallisuusohjeisiin ja noudattamalla niitä.

Jos huoneisto jätetään pitkäksi aikaa käyttämättä, asiasta on syytä ilmoittaa isännöitsijälle ja samalla varata kiinteistönhoitajalle mahdollisuus päästä tarvittaessa huoneistoon. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin mahdollisesti aiheuttamista vahingoista vastaa asukas.

Asunnon ja kiinteistön oikeasta käytöstä ja hoidosta hyötyvät kaikki asukkaat. Korjauskulut ja energiankulutus pysyvät suunnitelmallisella tasolla ja asumiskustannukset kohtuullisina. Asukas voi edistää asumisviihtyisyyttään ja estää asuntonsa mahdollisia kosteusongelmia ja terveyshaittoja.

Terveisin

Timo Kemppainen
Kiinteistö Oy Pihtiputaan Vuokra-Asunnot
toimitusjohtaja

1 VASTUUNJAKOTAULUKKO

Taulukon merkintöjen selitykset

Amm	Työn saa tehdä vain alan ammattimies tai erikoisliike
As	Vastuu asukkaalla
Hyv	Hankittava ennalta isännöitsijän hyväksyntä
Is	Ota yhteys isännöitsijään
Jät	Pois muutettaessa laite on jätettävä huoneistoon ilman korvausta
Tap	Kustannusvastuu määräytyy tapauskohtaisesti
Yht	Vastuu yhtiöllä tai vuokranantajalla

Taulukko pätee normaalista asumisesta, kulumisesta ja vanhenemisesta johtuviin tapauksiin. Tahalliset tuottamukset ratkaistaan tapauskohtaisesti.

Kohde, tehtävä	Suoritus- vastuu	Kustannus- vastuu	Huomautukset
Avaimet, lukot			
- alkuperäisen lukon huolto	yht	yht	Is Amm
- lisäävaimien hankinta	Yht	As	Jät Is Hyv
- ulko-oven lukon sarjoitus	Yht	As	Amm Is Hyv Tap
- turvalukon asennus ja huolto	As	As	Jät Is Hyv
- varmuusketjun asennus ja huolto	As	As	Jät
Huoneiston ulko-ovet			
- saranoiden ja alkuperäislukon voitelu	Yht	Yht	
- tiivisteiden korjaus ja uusinta	Yht	Yht	Is
- oven ja sen alkuper. varusteiden korjaus	Yht	Yht	Is Tap
- ovisilmän asennus ja huolto	As	As	Jät
- oven edustan puhtaanapito	As	As	
- oven edustan lumityöt	As	As	
- oven edustan liukkaudentorjunta	As	As	
Ikkunat			
- tiivisteiden korjaus ja uusinta	Yht	Yht	Is
- helojen yms. varusteiden korjaus	Yht	Yht	Is Tap
- ikkunalasi uusinta	Yht	Yht	Is Tap
- puitteiden ja karmien maalaus	Yht	Yht	Is Tap
- puitteiden ja karmien korjaus	Yht	Yht	Is Tap
- parvekelasituksen korjaus	-	-	

Kohde, tehtävä	Suoritus- vastuu	Kustannus- vastuu	Huomautukset
Huoneiston sisäpuoliset väliovet			
- saranoiden ja lukkojen voitelu	As	As	
- ovien ja niiden alkuper. varusteiden korjaus	Yht	Yht	Is Tap
- ovien ja karmien maalaus	Yht	Yht	Is Tap
Seinä-, katto- ja lattiapinnat			
- seinien maalaus ja tapetointi	Yht	Yht	Amm Is Tap
- märkätilojen seinäpintojen korjaus	Yht	Yht	Amm Is Tap
- saunan paneloinnin korjaus	Yht	Yht	Amm Is Tap
- kattopintojen maalaus	Yht	Yht	Amm Is Tap
- lattianpäällysteiden korjaus ja uusinta	Yht	Yht	Amm Is Tap
- märkätilojen lattioiden ja seinien kunnan tark.	Yht	Yht	Amm Is
- parvekkeen pintojen kunnostus	Yht	Yht	Amm Is
- parvekkeen puhtaanapito	As	As	
- parvekkeen vedenpoistoaukkojen puhdistus	As	As	
Kiinteät kalusteet ja kaapit			
- kalusteiden maalaus	Yht	Yht	Amm Is Tap

- kalusteiden kunnostus	Yht	Yht	Amm Is Tap
- astianpesupöydän kunnostus	Yht	Yht	Amm Is Tap
- huoneistosaunan lauteiden korjaus tai uusim.	Yht	Yht	Amm Is Tap
Lämmitys			
- patterien ilmaaminen	Yht	Yht	Amm Is
- patterien perussäätö	Yht	Yht	Amm Is
- patteriventtiilien korjaus ja huolto	Yht	Yht	Amm Is
- patterien puhtaanapito	As	As	
Ilmanvaihto			
- poistoilmaventtiilien puhdistus	As	As	
- poistoilmaventtiilien säätö ja korjaus	Yht	Yht	Amm Is
- ilmanvaihtokanavien puhdistus	Yht	Yht	Amm Is
- korvausilmaventtiilien puhdistus	As	As	
- korvausilmaventt. suodatt. puhdistus tai vaihto	-	-	
- korvausilmaventt. uusien suodatt. hankinta	-	-	
- liesituulettimen rasvasuodattimen puhdistus	As	As	
- liesituulettimen uuden rasvasuod. hankinta	Yht	Yht	Is
- liesituulettimen korjaus	Yht	Yht	Amm Is
- pyykinkuivauskoneen liittäminen	As	As	
- liesikuvun rasvasuodattimen puhdistus	As	As	
- liesikuvun uuden rasvasuodattimen hankinta	Yht	Yht	Is
- liesikuvun korjaus	Yht	Yht	Amm Is

Kohde, tehtävä	Suoritus- vastuu	Kustannus- vastuu	Huomautukset
- huoneiston iv-koneen suodatt. puhd. tai vaihto	-	-	
- huoneiston iv-koneen uusien suod. hankinta	-	-	
- huoneiston iv-koneen huolto ja korjaus	-	-	
- huoneiston iv-koneen tarpeenmukainen käyttö	-	-	
Vesi- ja viemärilaitteet			
- hanojen poresuuttimien puhdistus	As	As	
- hanojen virtaamien perussäätö	Yht	Yht	Amm
- suihkuletkun ja käsिसuihkun uusinta	Yht	Yht	Tap Is
- hanojen korjaus ja uusiminen	Yht	Yht	Amm Is Tap
- WC-laitteen korjaus	Yht	Yht	Amm Is Tap
- pesuallaiden korjaus	Yht	Yht	Amm Is Tap
- pesukoneiden liittäminen	As	As	Amm
- astianpesukonehanan asennus	Yht	AS	Amm
- vesilukkojen puhdistus	Yht	Yht	Is
- lattiakaivojen puhdistus	As	As	
- vesilukkojen ja lattiakaivojen korjaus	Yht	Yht	Amm Is Tap
- viemäritukosten avaus	Yht	Yht	Amm Is Tap
- hanojen ja WC:n vuotojen tarkkailu	As		
- huoneistokohtaisten vesimittarien lukeminen	Yht	Yht	
Sähkölaitteet, asunnon sähkömittauksessa			
- lamppujen ja loisteputkien hankinta ja vaihto	As	As	Jät
- loisteputkivalais. sytyttimien hankinta ja vaihto	As	As	Jät

- kiinteiden valaisimien ja niiden kupujen korj.	Yht	Yht	Amm Is Tap
- sulakkeiden hankinta ja vaihto	As	As	Jät
- pistorasioiden ja kytkimien korjaus	Yht	Yht	Amm Is Tap
- sisustusvalaisimien asennus	As	As	
- antenniliitosjohdon hankinta ja korjaus	Yht	Yht	Jät
- lisäantennin asennus	As	As	Hyv Amm
- puhelinjohtojen lisääminen	As	AS	Hyv Amm
Koneet ja laitteet			
- lamppujen hankinta ja vaihto			
- merkkilamppujen hankinta ja vaihto	Yht	Yht	
- paristojen hankinta ja vaihto			
- kiukaan korjaus ja huolto	Yht	Yht	Amm
- kiuaskivien hankinta	Yht	Yht	
- kiuaskivien vaihto	As	As	
- kylmäkalusteiden lauhduttimien puhdistus	As	As	
- jääkaapin sulamisvesiputken puhdistus	As	As	
- palovaroittimien hankinta ja huolto	As	As	
- lieden ja jääkaapin korjaus ja huolto	Yht	Yht	Amm Is Tap

Kohde, tehtävä	Suoritus- vastuu	Kustannus- vastuu	Huomautukset
Takat, uunit			
- savupiipun nuohous	Yht	Yht	Amm
- tulisijan korjaus	Yht	Yht	Amm Is
- tuhkan poisto tulisijasta	As	As	
- polttopuiden hankinta ja varastointi	As	As	
Asunnon rajattu piha-alue			
- erillisen selvityksen mukaisesti, kohta 3.2			
Muuta			
- asunnon irtaimiston vakuuttaminen	As	As	

2 YHTEISTILAT

2.1 ULKOILUVÄLINEVARASTO, IRTAIMISTOVARASTO

Poistuessasi varastotiloista sammuta valot ja lukitse ovet.

ULKOILUVÄLINEVARASTO

Rivitaloissa suksille, polkupyörille yms. on omat lukitut säilytystilansa. Lastenvaunuille on usein oma varastonsa. Järjestyksen ja siisteyden säilyttämiseksi sijoita ulkoiluvälineesi niille varattuihin telineisiin tms. paikkoihin. Lukitse polkupyöräsi. Mopojen ja muiden moottorikäyttöisten kulkuvälineiden säilytys näissä tiloissa on kielletty, tiedustele asiaa tarvittaessa isännöitsijältä.

IRTAIMISTOVARASTO

Rivitaloissa on kutakin asuntoa varten erillinen irtaimistovarasto. Varaston lukon hankkii asukas.

Irtaimistovarastoissa ei saa säilyttää palavia nesteitä, palavia kaasuja tai räjähdysaineita. Varastoihin ei kannata sijoittaa mitään erityisen arvokasta tavaraa tai alkoholia, koska ne houkuttelevat murtovarkaita. Tavaroiden varastointi ei saa vaurioittaa talon putkia tai ilmanvaihtokanavia eikä estää lämmityspatterien toimintaa. Varastotilojen käytävillä ei saa säilyttää tavaroita.

2.2 PESULA, KUIVAUSHUONE

Poistuessasi tiloista sulje vesihanat, katkaise sähköt koneilta, sulje ikkunat erityisesti talvella, sammuta valot ja lukitse ovet.

PESULA

Jos kiinteistössä on pesula, tulisi suuret pyykkimäärät pestä siellä. Näin vältät kosteushaittoja asunnossasi. Pesulan koneilla ei kuitenkaan saa pestä, kuivata eikä mankeloida mattoja. Selvitä lähimmät matonpesupaikat ja merkitse niiden yhteystiedot muistiin.

Lähimmät matonpesupaikat

Virrantie 9

Perehdy asuintalosi pesulan koneisiin, vuoronvarausjärjestelmään ja rahastusmenettelyyn. Tutustu koneiden käyttöohjeisiin pesulassa. Tiedustele isännöitsijältä, saako kotona pestyä pyykkiä kuivata pesulan kuivauskoneilla.

KUIVAUSHUONE

Kuivaushuone on tarkoitettu tavanomaisen pyykin kuivaamiseen. Kosteushaittojen minimoimiseksi on suositeltavaa kuivata kotona pesty pyykki kuivaushuoneessa. Kuivaushuoneen narut eivät kestä raskaita vettä valuvia mattoja.

Tutustu kuivauslaitteen käyttöohjeisiin. Yleensä kuivauslaitteita ei saa käyttää yöllä niiden aiheuttaman melun takia. Seuraa pyykin kuivumista ja hae kuivunut pyykki heti pois, jotta tila vapautuu seuraaville käyttäjille. Tehokas kuivauslaite kuivaa hyvin lingotun pyykin noin kahdessa tunnissa.

2.3 SAUNAOSASTO

TURVALLISUUS

Saunaosaston käytössä on syytä muistaa seuraavat turvallisuusasiat

- Märät saippuaiset lattiat ovat liukkaita.
- Noudata varovaisuutta liikkuessasi löylyhuoneessa ja lauteilla.
- Noudata sähkölaitteiden (esim. hiustenkuivaajan) käytössä samoja turvallisuusohjeita kuin asunnossa. Sähkölaitteiden vieminen pesuhuoneeseen on kielletty.
- Ilmoita havaitsemistasi vioista heti isännöitsijälle.

SAUNAN KÄYTTÖ

Noudata saunaosaston käytössä seuraavia pelisääntöjä

- Älä jätä suihkua valumaan mennessäsi löylyyn, se aiheuttaa huomattavaa veden tuhlausta ja asumiskulujen nousua.
- Älä kastele saunan lauteita ja seiniä, se lyhentää niiden kestoikää merkittävästi.
- Käytä omaa laudeliinaa hygieniasyistä.
- Heitä kiukaalle vain puhdasta vettä kohtuullisia määriä kerrallaan.
- Älä roiski vettä kiukaan termostaattiin, sähkölaitteisiin tai saunamittariin, ne voivat vaurioitua.
- Huuhtelee saippua pois lattialta.
- Älä tupakoi saunaosastolla.
- Sammuta valot poistuessasi.
- Älä jätä ikkunoita tai ulko-ovia auki ainakaan pakkasella.

Kiukaan termostaatti on säädetty kiinteästi tiettyyn lämpötilaan. Älä muuta asetusta. Jos olet tyytymätön saunan lämpötilaan, ilmoita asiasta isännöitsijälle tai kiinteistönhoito-organisaatiolle.

2.4 JÄÄHDYTETTY TALOUSKELLARI

Jos talossa on koneellisesti jäähdytetty talouskellari, jossa on oma säilytyskomero kullekin asunnolle. Asukas hankkii lukon säilytyskomeroonsa.

Kylmäkellarin käytössä kannattaa muistaa:

- Sulje kellariin johtava ovi huolellisesti kellariin mennessäsi ja sieltä poistuessasi.
- Sammuta valot lähtiessäsi.
- Kellarissa saa säilyttää ainoastaan ihmisravinnoksi tarkoitettuja elintarvikkeita.
- Älä säilytä ruokatavaroita avoimissa astioissa, koska niistä haihtuva kosteus kuormittaa jäähdytyslaitteita ja aiheuttaa jäähdytyspatterin jäätymistä.
- Älä sijoita ruokatavaroita liian lähelle jäähdytyspatteria, koska ne voivat jäätyä.
- Älä säilytä kellarissa alkoholia tms. arvokasta, mikä houkuttelee murtovarkaita.
- Poista pilaantuneet elintarvikkeet säilytyskomerostasi välittömästi.
- Ilmoita havaitsemistasi vioista tai ongelmista heti isännöitsijälle.

3 PIHA-ALUEET

3.1 YHTEISET PIHA-ALUEET

PYSÄKÖINTI

Noudata piha-alueelle asetettuja liikenneopasteita ja pysäköintirajoituksia. Pysäköi autosi sallituille autopaikoille. Väärin pysäköity auto voi estää kiireellisen pelastustoimenpiteen, kiinteistönhoitotyön tai muun tärkeän tehtävän ja se voidaan hinata pois omistajan kustannuksella.

Autopaikka varataan kiinteistöhoitajalta

Selvitä vieraspysäköinnin sijainti ja anna vieraillesi ennalta ohjeet oikeasta pysäköinnistä.

LEIKKIALUEET

Leikkialueen varusteet on tarkoitettu vain lasten käyttöön. Seuraa leikkivälineiden kuntoa ja ilmoita mahdollisista vioista välittömästi isännöitsijälle. Kotieläinten jätökset eivät kuulu leikkialueelle. Kotieläimet ulkoilutetaan muualla.

LIPUTUS

Tiedustele isännöitsijältä liputusmahdollisuuksia perheesi merkkipäivinä.

NURMIKOT JA ISTUTUKSET

Nurmikoilla liikkumista tulee välttää varhain keväällä ja myöhään syksyllä. Tällöin maaperä on märkä ja pehmeä ja liikkuminen vaurioittaa nurmikkoa. Myös uuden vasta kylvetyn nurmikon on annettava kasvaa rauhassa.

Leikkiminen lumen peittämien istutusalueiden päällä vaurioittaa kasveja ja nurmikoita. Opasta lapsiasi liikkumaan oikein piha-alueilla.

JÄTEHUOLTO

Lajittele jätteet jäteastioihin annettujen ohjeiden mukaisesti. Noudata jätetiloissa yleistä siisteyttä.

3.2 PIENTALOASUNTOON KUULUVA RAJATTU PIHA-ALUE

Rivi- ja pientaloasumisessa ns. oman pihan hoidon suoritus- ja hankintavastuut ovat seuraavat

Tehtävä	Työsuoritus	Tarveaineet	Työvälineet
Kastelu	As	As	As
Nurmikon leikkaus	As	Yht	Yht
Nurmikon paikkaus	As	Yht	Yht
Kesäkukkien istutus	As	As	As
Lannoitus	As	As	As
Kasviensuojelu	As	As	As
Rikkaruohojen torjunta	As	As	AS
Pensaiden leikkaus	Yht	Yht	Yht
Kasvien talvisuojaus	As	As	As
Piha-alueen puhtaanapito	AS	As	As
Lumityöt	AS	As	Yht
Liukkauden torjunta	Yht	Yht	Yht

Perehdy nurmikon ja kasvien hoito-ohjeisiin.

Ennen kuin ryhdyt kaivamaan istutuksille tms. kuoppia, varmista sähkökaapeleiden ja rakennuksen routaeristysten sijainti.

Tarkkaile piha-alueellasi sadevesien ja sulamisvesien kulkua. Jos vastaus johonkin seuraavista kysymyksistä on myönteinen, arvioi ongelman syy ja toimi asian vaatimalla tavalla. Yksinkertaisen ongelman voit mahdollisesti korjata itsekin. Muunlaisista tapauksista tulee ilmoittaa isännöitsijälle tai huolto-organisaatiolle.

- Roiskuuko syöksytorvista tuleva vesi sokkelille tai seinille?
- Imeytykö syöksytorvista tuleva vesi maahan aivan sokkelin vieressä?
- Kertyykö sadevettä tai sulamisvettä lammikoiksi ulkoseinien lähelle?
- Valuuko sadevesi tai sulamisvesi katolta tai ränneistä ulkoseinille?
- Ovatko sulamisvesien poistumisreitit pitkiä aikoja tukkoon jäätyneinä?
- Kertyykö piha-alueelle jäätä?

Sadevesien virtausreitit ei saa tukkia. Sokkelien vieressä olevaa maan pintaa ei saa nostaa. Suuria lumimääriä ei saa kasata seiniä vasten.

4 HUONEISTON RAKENTEET JA TILAT

4.1 ULKO-OVI

TURVALLISUUS

- Takalukitse ulko-ovi aina, kun asunto jää tyhjilleen.
- Jos ulko-oven takalukitun lukon saa sisältäpäin auki vain avaimella, älä takalukitse avaimettomia ihmisiä sisälle poistuessasi asunnosta.
- Jos ulko-ovessa on ns. varmuuslukko, älä lukitse avaimettomia ihmisiä asuntoon poistuessasi sieltä.
- Jos hankit oveen ns. ovisilmän, se on jätettävä paikoilleen pois muutettaessa.
- Jos hankit oveen varmuuslukon, se on jätettävä paikoilleen pois muutettaessa.
- Huolehdi vara-avainjärjestelyistä. Yleensä kiinteistönhoito-organisaatiolla on normaalilukon yleisavain hätätapauksia varten. Omatoimisessa huollossa varmuuslukon vara-avaimen säilytys tulee ratkaista erikseen.
- Postin ja sanomalehden jakelun kanssa voi sopia jakelun keskeyttämisestä esim. loman ajaksi.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Ulko-oveen ei saa kiinnittää esineitä, jotka vaurioittavat oven pintarakennettä.

Tarkkaile ajoittain oven, karmin ja tiivisteiden kuntoa ja ilmoita mahdollisista vioista isännöitsijälle. Erityisesti rivi- ja pientaloasunnoissa ulko-oven tiiviydellä on suuri merkitys lämpöenergian kulutukseen ja asunnon vedottomuuteen. Heikot tiivisteet päästävät myös ulkopuoliset äänet sisälle.

4.2 IKKUNAT JA TUULETUSLUUKUT

TURVALLISUUS

Noudata ikkunoiden osalta seuraavia ohjeita

- Huolehdi, etteivät lapset, eläimet tai esineet pääse putoamaan avoimista ikkunoista.
- Älä sijoita ikkunoiden eteen kalusteita, joille lapset voivat kiivetä ja horjahtaa lasia vasten.
- Varmista, että ikkunan avautumista rajoittavat aukipitolaitteet ovat kunnossa ja käytössä.
- Älä avaa suuria ikkunoita (esim. pesua varten) kovalla tuulella.
- Ennen suuren ikkunan avaamista hanki sopiva tuki ikkunan vapaan pään alle, siten estät ikkunarakenteen painumisen ja vaurioitumisen.
- Sulje suuret ikkunat aina yöksi ja poistuessasi asunnosta.
- Huolehdi, ettei sadevesi pääse sisälle tai ikkunarakenteisiin avoimista ikkunoista tai tuuletusluukuista.
- Huolehdi, ettei pakkasella avoimen ikkunan tai tuuletusluukun lähistöllä pääse tapahtumaan putkien, patterin tms. jäätymistä. Älä tuuleta liian pitkään.
- Ilmoita rikkoutuneista ikkunoista heti isännöitsijälle.

IKKUNOIDEN SEURANTA

Tarkkaile ikkunoistasi mm. seuraavia asioita ja ilmoita mahdollisista vioista isännöitsijälle

- Tiivisteiden tulee olla ehjiä ja joustavia siten, että ikkunat ovat tiiviitä.
- Salpojen, helojen ja aukipitolaitteiden tulee olla ehjiä ja toimintakuntoisia.
- Ikkunarakenteiden tulee olla suoria siten, että ikkunat ovat tiiviitä.
- Ikkunoihin ei saa tiivistyä toistuvasti vettä tai vesihöyryä.
- Ikkunoiden karmien ja puitteiden maalipintojen tulee olla ehjiä.

IKKUNOIDEN PESU

Lasipinta pestään sienellä tai rievulla, joka on kastettu neutraaliin pesuaineliuokseen. Lasi kuivataan kumilastalla tai nihkeällä puhtaalla pyyhkeellä. Lasipinnan pesussa on huomioitava ympäröivät rakenteet, jotka voivat olla arkoja puhdistusaineille tai runsaalle vedelle. Pesussa on varottava naarmuttamasta lasia.

Karmit ja puitteet puhdistetaan kostealla rievulla pyyhkimällä. Ikkunoiden pesun yhteydessä tarkastetaan ikkunoiden kunto.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Älä kiinnitä ikkunan puitteisiin tai karmeihin sellaisia esineitä, jotka voivat vaurioittaa ikkunarakenteita. Älä laita ikkunoihin niin pitkiä verhoja, että ne haittaavat patterien tai niiden termostaattien toimintaa. Puhdista tuuletusluukkujen hyttysverkot ajoittain varovasti imuroimalla tai pyyhkimällä.

Ellei huoneiston seinärakenteissa tai ikkunakarmeissa ole korvausilmaventtiileitä, korvausilman on tarkoitus tulla sisälle mm. ikkunoiden raoista. Tätä varten ikkunatiivistettä on jätetty asentamatta pieneltä alueelta useimmista ikkunoista. Älä tuki näitä korvausilmareittejä.

4.3 KYLPYHUONE

Runsas veden käyttö ja pitkäaikainen korkea suhteellinen kosteus tekee kylpyhuoneet erityisen alttiiksi erilaisille kosteus- ja homeongelmille. Ne voidaan välttää asianmukaisella toiminnalla.

KOSTEUDEN VÄHENTÄMINEN

Kylpyhuoneessa esiintyvää kosteutta voit vähentää seuraavin toimenpitein

- Peseydy ripeästi, älä juoksuta vettä suihkusta tarpeettomasti.
- Vältä veden tarpeetonta roiskimista seinille ja kattoon.
- Opasta lapsia veden käytössä.
- Suihkunkäytön päätyttyä pyyhi pitkävartisella lastalla lattialla oleva vesi lattiakaivoon.
- Jos kuivaat pyykkiä kylpyhuoneessa, valitse pyykinpesukoneeksesi linkousnopeudeltaan tehokas laite, linkousnopeus 1000 kierr./min tai enemmän on suositeltava.
- Älä kuivaa linkoamatonta pyykkiä kylpyhuoneessasi tai muuallakaan asunnossasi (lukuun ottamatta pieniä yksittäisiä vaatekappaleita).
- Älä kuivaa suuria pyykkimääriä kylpyhuoneessasi.
- Hanki tarvittaessa kylpyhuoneeseesi sellainen pyykkikuivauslaite, joka tiivistää pyykistä vapautuvan vesihöyryn vedeksi.

ILMANVAIHTO JA KUIVATUS

Huolehdi siitä, että kylpyhuone tuulettuu riittävästi

- Pidä poistoilmaventtiili puhtaana.
- Pidä huoneiston korvausilmaventtiilit auki ja puhtaana.
- Varmista, että korvausilma pääsee kylpyhuoneeseen. Pidä tarvittaessa ovi raollaan.
- Pidä kylpyhuoneen lämpötila riittävän korkeana (22...25 °C), se nopeuttaa kuivumista.
- Käytä tarvittaessa ikkunatuuletusta.
- Jos asuntosi ikkunoiden sisäpinnat huurtuvat, vähennä kosteuden tuottamista asunnossasi ja/tai tehosta tuuletusta.

RAKENTEIDEN KUNTO

Tarkkaile säännöllisesti pintojen ja rakenteiden kuntoa. Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

- Seinien ja lattian laatoitus ja niiden saumat ovat ehjät, tarkkaile erityisesti nurkkia ja kulmia.
- Lattian muovimatto ja sen saumat ovat ehjät ja matto on hyvin kiinni alustassaan.
- Putkien yms. läpiviennit seinä- ja lattiapinnoista ovat tiiviit ja ehjät.
- Rakenteissa ei ole tummentumia tms. kosteusvauriojälkiä.

PUHTAUS

Puhdista kylpyhuoneen seinä- ja lattiapinnat tarkoitukseen sopivalla pesuaineliuksella riittävän usein, näin poistuu homeelta otollinen kasvualusta. Puhdista samalla lattiakaivon vesilukko. Älä käytä hankausjauheita.

4.4 HUONEISTOSAUNA

TURVALLISUUS

Noudata saunan osalta seuraavia ohjeita

- Älä koskaan kuivaa kiukaan päällä tai lähistöllä pyykkiä, kenkiä tms. esineitä.
- Varmista, että kiukaan ympärillä olevat kaiteet ovat ehjät ja tukevasti kiinni.
- Varmista, että lauteiden kannakkeet ovat kunnossa.
- Älä ylikuormita lauteita.
- Älä heitä kiukaalle ylisuuria vesimääriä.

KIUAS

Kiukaalle on ohjauslaitteet, joilla valitaan saunan lämpötila ja kiukaan toiminta-aika. Asetellun ajan kuluttua kiuas menee automaattisesti pois päältä. Eräissä kiuasmalleissa on lisäksi mahdollisuus asetella ns. odotusaika, jonka jälkeen kiuas menee päälle. Tutustu kiukaan valmistajan laatimiin käyttö- ja hoito-ohjeisiin.

Kiuaskivet ladotaan siten, että ilma pääsee kiertämään niiden välistä mutta löylyvesi ei suoraan osu punahehkuisille vastuksille. Käytössä kiuaskivet vähitellen rapautuvat ja murentuvat. Pienet kiuaskivien palaset voivat kertyä kiukaan alaosaan tiiviiksi kerrokseksi estäen ilman kierron. Siksi kiuaskivet on ajoittain uusittava. Uusimisväli riippuu mm. saunomiskertojen määrästä, kiukaan lämpötilasta ja kivilaadusta. Tarvittaessa huolehdi kiuaskivien kunnon tarkastamisesta ja vaihdosta vastuunjakotaulukon mukaisesti.

ILMANVAIHTO JA KUIVATUS

Jos saunassa on poistoilmaventtiili, joka on helposti avattavissa ja suljettavissa, voi venttiiliin sulkea kiukaan lämpiämisen ja saunomisen ajaksi. Muuna aikana venttiili on ehdottomasti pidettävä auki. Näin mahdollistetaan saunan kuivuminen ja torjutaan kosteusvaurioita. Kiinteään asentoon säädetyn poistoilmaventtiilin asentoa ei saa väkisin muuttaa.

Saunan ulkoilmaventtiili on tuulettumisen varmistamiseksi pidettävä riittävästi auki.

SAUNAN KÄYTTÖ

Hanki saunaan asianmukainen lämpömittari, josta näet löylysi lämpötilan.

Älä kastele saunan seiniä ja lauteita ennen saunomista tai sen jälkeen. Kastelu lyhentää puurakenteiden kestoikää merkittävästi ja aiheuttaa kosteus- ja homevaurioita.

Älä jätä suihkua valumaan. Näin säästät vettä ja lämpöenergiaa ja vaikutat omiin asumiskustannuksiisi.

Saunomisen päätyttyä jätä kiuas vielä päälle joksikin aikaa (15...30 min). Näin sauna kuivuu tehokkaasti ja paremmassa kunnossa. Huolehdi lopuksi löylyhuoneen riittävästä tuuletuksesta.

Suoran sähkölämmityksen asunnoissa sähköasennukset toteutetaan usein siten, että osa sähköpattereista tai jopa kaikki sähköpatterit menevät automaattisesti pois päältä siksi aikaa, kun kiuas on päällä.

Toiminta vika- tai häiriötilanteissa

Vika tai häiriö	Toimintaohje
Sauna lämpiää hitaasti tai lämpötila jää alle halutun arvon	Tarkasta, onko <ul style="list-style-type: none"> • kiukaan sulake palanut, kiukaalla on yleensä kolme sulaketta • kiukaan lämpötilansäädin säädetty liian alhaiselle lämpötilalle • kiukaan toiminta-ajan säädin aseteltu liian lyhyelle ajalle • saunan ikkuna ja ovi tiiviisti kiinni • saunan ilmanvaihto liian voimakas • kiukaan vastus palanut • kiuaskivet painuneet niin tiiviisti, että ilmankierto kiukaassa on estynyt. Ota tarvittaessa yhteys isännöitsijään tai huoltoon.
Sauna ei lämpiä lainkaan	Tarkasta, onko <ul style="list-style-type: none"> • kiukaan toiminta-ajan säädin käännetty odotusajalle • kiukaan lämpötilansäädin aseteltu minimiasentoonsa • kiukaan sulakkeet palaneet, selvitä syy sulakkeiden palamiseen • kiukaan kaikki vastukset palaneet • kiukaan ylikuumenemissuoja toiminut, viritä se uudelleen kiukaan ohjeen mukaisesti. Ota tarvittaessa yhteys isännöitsijään tai huoltoon.
Kiukaan toiminta-ajan säädin ei palaudu säädetyn ajan jälkeen automaattisesti alkuasentoonsa	Ota yhteys isännöitsijään tai huoltoon.

4.5 LATTIAT

Tavallisimpia lattiamateriaaleja ovat

- muovimatto
- parketti
- keraaminen laatta.

Kullakin niistä on omat erityisvaatimuksensa käytön, hoidon ja puhtaanapidon osalta. Tutustu valmistajien erityisohjeisiin ja noudata niitä.

Muovimatto ja parketti kestävät hyvin tavanomaista asumista. Seuraavat seikat voivat kuitenkin vaurioittaa lattian pintaa

- teräväkantaiset kengät
- hiekka ja kura
- huonekalujen siirtäminen lattiapintaa pitkin
- raskas pistemäinen kuormitus
- koiran kynnet
- vesi erityisesti parkettilattialla
- mattojen alle sijoitetut liukuesteverkkomatot.

Suojele lattiaitasi seuraavin toimenpitein

- Hanki ulko-oven eteen kynnysmatto.
- Sijoita kylpyhuoneeseen kynnysmatto estämään veden kulkeutumista parkettilattialle.
- Kiinnitä huonekalujen jalkojen alle huopapalat.
- Älä säilytä märkiä tai lumisia kenkiä parkettilattialla.
- Älä jätä ikkunoita auki tuulisella ja sateisella ilmalla.

PUHTAANAPITO

Irtoroskat poistetaan pölynimurilla, harjalla tai mopilla. Muovimattolattiat pyyhitään kostealla neutraaliin pesuaineliuokseen kastetulla lattiapyyhkeellä. Tarvittaessa tehdään erillinen kuivaus.

Lakatut parketit pyyhitään nihkeällä neutraaliin pesuaineeseen kastetulla lattiapyyhkeellä. Veden käyttöä on vältettävä, koska se vaurioittaa parkettia. Tarvittaessa parketti kuivataan.

Keraamiset laatat pestään neutraalilla tai heikosti emäksisellä pesuaineella. Kylpyhuoneessa ja muissa märkätiloissa pesuun ja huuhteluun voi käyttää runsaasti vettä. Muissa tiloissa lattia ei ole saumoistaan vedenpitävä, joten niissä pesu ja huuhtelu tehdään pyyhkimällä.

4.6 SEINÄ- JA KATTOPINNAT

Asuinhuoneiden seinäpintojen maalikerrokset eivät kestä toistuvaa voimakasta pesua. Tahrat poistetaan neutraaliin pesuaineliuokseen kastetulla kostealla sienellä tai pyyhkeellä. Vältä voimakkaita pesuaineita, kuumaa vettä ja voimakasta hankausta. Maalatut välivet voi puhdistaa kuten seinät.

Pesua kestävät tapetit voi pyyhkiä varovasti neutraaliin pesuaineeseen kastetulla nihkeällä sienellä tai pyyhkeellä. Eräät tahrat voi poistaa myös vaalealla pehmeällä pyyhekumilla. Ns. tavallisia tapetteja ei saa puhdistaa veden avulla. Irtoamaton lika saadaan peittoon vain tapetoimalla ko. alue uudelleen.

Kylpyhuoneen ja WC:n maalatut seinät puhdistetaan ajoittain neutraaliin puhdistusaineliuokseen kastetulla sienellä tai pyyhkeellä. Tarvittaessa tehdään huuhtelupyyhintä ja kuivaus. Vältä voimakkaita pesuaineita, kuumaa vettä ja voimakasta hankausta.

Laatoitetut pinnat pestään neutraalilla tai lievästi emäksisellä pesuaineliuksella ja huuhdellaan. Vältä pintojen naarmuttamista.

Kattopinnat puhdistetaan imuroimalla puhtaalla imurisuulakkeella tai pyyhkimällä pitkävärtisen harjan päälle kietäistulla kuivalla pyyhkeellä.

4.7 KOSTEUSVAURIOIDEN TORJUNTA

Kosteusvaurio on varsin yleinen vitsaus suomalaisissa kodeissa. Syynä siihen voi olla suunnittelu- tai rakennusvirhe. Toisaalta kosteus- ja homevaurion voi aiheuttaa asunnon liian korkea ilmankosteus. Myös jos vesi tai kosteus pääsevät paikkoihin, joista ne eivät pääse kuivumaan tai tuulettumaan, on homekasvun edellytykset olemassa.

Kosteus- ja homevauriot havaitsee yleensä aistinvaraisesti. Seinälaatat, maalit, muovimatot ja tapetit irtoilevat tai parketit tummuvat. Homeen tuntee usein ummehtuneena maakellarimaisena hajuna. Tarkkaile asunnossasi erityisesti seuraavia asioita. Jos havaitset tai perustellusti epäilet kosteusvauriota, eli vastauksesi johonkin seuraavista kysymyksistä on ”kyllä”, arvioi ongelman syy ja toimi asian vaatimalla tavalla. Yksinkertaisen ongelman voit mahdollisesti korjata itsekkin. Muunlaisista tapauksista tulee ilmoittaa isännöitsijälle tai huolto-organisaatiolle.

- Tuntuuko jossain homeen hajua?
- Näkyykö jossain pinnassa selvää homekasvustoa?
- Tiivistyykö ikkunoiden sisäpintaan toistuvasti kosteutta?
- Tiivistyykö kosteutta toistuvasti kylpyhuoneen katto- tai seinäpintaan muualle kuin roiskevedelle alttiille alueelle?
- Näkyykö parketissa tai muussa lattiapäällysteessä tummumista tai värimuutoksia, jota ei alun perin ole ollut?
- Näkyykö irtoilevia muovitapetteja tai laattoja, kupruilevaa maalipintaa, sisäpinnan turvonnutta rakennuslevyä?
- Näkyykö rakoja tai halkeamia märkätilojen lattiassa tai seinissä?
- Onko putkien läpivientien tiivisteissä halkeamia tai rakoja märkätiloissa?
- Pääseekö pesukoneista vettä lattialle muualla kuin kylpyhuoneessa?
- Onko tiskipöydän kaapistossa kosteusjälkiä?
- Onko jokin hana tai vesilukko löysästi kiinni, heiluuko se?
- Tippuuko ilmanvaihtoventtiileistä joskus vettä tai onko niissä kosteusjälkiä?
- Pyöriikö huoneistokohtainen vesimittari, vaikei vettä kuluteta?
- Onko huoneistossa päässyt suuria määriä vettä lattialle muualla kuin kylpyhuoneessa?
- Vetääkö WC-laitteen tai lattiakaivon viemäri jatkuvasti huonosti?
- Esiintyykö huoneistossa toistuvasti muurahaisia?
- Seisooko sadevesi parvekkeella rakennuksen seinää vasten?
- Valuuko yläpuolisen parvekkeen sadevesi alapuoliselle parvekkeelle tai rakennuksen ulkoseinälle?
- Tuleeko huoneistoon sadevettä kovalla tuulella ja sateella tai sen jälkeen?

Pien- ja rivitalotyypisessä asunnossa tarkkaile lisäksi seuraavia asioita

- Onko rakennuksen ulkoseinissä kosteusvaurioita?
- Irtoileeko sokkelista maali tai muu pintakäsittely?
- Onko räystäskouruissa tai syöksytorvissa vuotoja tai roskia, vuotaako vesi ulkoseinälle?
- Onko tasakaton sadevesikaivoissa roskia?
- Vuotaako sadevesi kovalla sateella tasakaton reunojen yli ulkoseinille tai maahan?
- Onko ulkoseinien yläosissa kattovesien valumajälkiä?
- Kertyykö ulkoseinien vierelle maahan vettä?
- Roiskuuko syöksytorvista tuleva sadevesi ulkoseinille tai sokkelille kastellen ne?
- Imeytyykö syöksytorvesta tuleva sadevesi maahan heti ulkoseinän vieressä?
- Onko piha-alueen sadevesiviemäröinnissä tai ojituksessa toistuvia toimintahäiriöitä?

4.8 ESINEIDEN KIINNITTÄMINEN

Kun muutat asuntoon, kalusta huoneet ennen esineiden, taulujen yms. ripustamista. Kalustamisen jälkeen on helpompi harkita lopulliset ripustuspaikat ja välttää turhia reikiä seinissä ja katoissa.

Ennen esineiden kiinnittämistä tulee selvittää seinä- ja kattopintojen materiaalit. Asunnoissa tavallisimpia materiaaleja ovat

- betoni
- tiili
- erilaiset rakennuslevyt
- puu.

Varsinaisen rakennemateriaalin pinnassa voi olla kiinnitykseen ja ripustukseen vaikuttava pintarakenne (esim. keraaminen laatta). Huoneiston pintojen rakennemateriaalit selviävät oheisesta taulukosta.

Huoneiston pinta	Rakennemateriaali
Ulkoseinät, ulkoilmaan rajoittuvat	
Muihin huoneistoihin rajoittuvat seinät	
Porrashuoneeseen rajoittuvat seinät	
Hormien seinämät	
Asuinhuoneiden väliseinät	
Kylpyhuoneen väliseinät	
Huoneistosaunan seinät	
Asuinhuoneiden katto	
Kylpyhuoneen katto	
Huoneistosaunan katto	
Asuinhuoneiden lattia	
Kylpyhuoneen lattia	

TURVALLISUUS

- Porattaessa, naulattaessa tai ruuvattaessa rakenteisiin kiinnikkeitä tulee varoa sähköjohtoja ja putkia.
- Tutustu poran käyttöohjeisiin, käytä poratessasi suojalaseja.
- Jos pora osuu betonirakenteessa olevan teräkseen, muuta porauspaikkaa. Teräksiä ei saa porata poikki. Betonin poraukseen käytettävä kovametalliterä ei myöskään pysty kunnolla teräkseen vaan saattaa kuumentua ja vaurioitua.
- Tutustu eri ripustusvälineiden sallittuihin kuormituksiin ja valitse riittävä ripustustapa.
- Älä ylikuormita seinille kiinnitettyjä esineitä tai kaappeja (esim. keittiökaappeja).
- Älä tee mitään rakennetta rikkovia kiinnityksiä kylpyhuoneen tai huoneistosaunan lattiaan tai roiskevedelle alttiille seinille. Vesi pääsee kiinnitysrei'istä rakenteeseen aiheuttaen kosteusvaurioita.
- Älä tee mitään rakennetta rikkovia kiinnityksiä lattioihin, joissa on lattialämmitys. Kiinnitys voi osua joko lämmitysputkeen aiheuttaen vesivaurion tai sähkökaapeliin rikkoen lämmityksen.
- Jos huoneistossa on ns. kattolämmitys, selvitä isännöitsijältä katon sallitut kiinnityspaikat ja kiinnitystavat.

RIPUSTUSTEN JA KIINNITYSTEN TEKEMINEN

Puuseiniin soveltuvat parhaiten erilaiset naulat, ruuvit ja koukut. Niitä voi käyttää myös tehtäessä kiinnityksiä levyseinien puurunkoihin. Tällöin on huolehdittava siitä, että ko. kiinnitystarvikkeet ulottuvat riittävästi levyn läpi rakenteen puurunkoon. Puurakenteisissa katoissa tulisi käyttää vain ruuvattavia kiinnikkeitä.

Onttoihin rakennuslevyistä tehtyihin seiniin soveltuvat niitä varten kehitetyt kiinnikkeet ja kannakkeet, joita ovat mm. ruuvisokka, kumimutteri ja siipiruuvi. Tyypillisiä rakennuslevyjä ovat kipsilevy, lastulevy, vaneri, kovalevy, kuitulevy jne. Kiinnitystä varten levyseinään porataan kiinnitystarvikkeen asennusohjeen mukainen reikä. Raskaat esineet tulee kiinnittää levyseinän runkorakenteisiin. Levyrakenteisissa katoissa kiinnitykset tehdään kantaviin runkorakenteisiin. Tästä kansioista löytyy rakennuslevyn valmistajan tarkempia ohjeita ripustusten ja kiinnitysten tekemisestä.

Betoni- ja tiiliseinille on kehitetty kevyiden esineiden ripustamiseen erilaisia naulattavia kiinnikkeitä. Kovassa betoniseinässä on vaarana betonin lohkeileminen naulan alta, jolloin ripustuksesta ei tule pitävä ja seinään tulee ruma jälki. Varminta on ripustaa esineet porattuihin reikiin kiinnitettyihin ripustimiin. Poraamista varten tarvitaan ns. iskuporakone ja oikean kokoinen kovametallikärkinen poranterä. Esineiden kiinnittämisessä voidaan käyttää erilaisia porausreikiin sijoitettavia tulppia, joihin voidaan kiertää ruuvi. Reikään voidaan myös laittaa tarkoitusta varten kehitettyä täytemassaa, johon ruuvi kierretään massan kuivuttua. Raskaiden esineiden kiinnittämiseen on kehitetty erilaisia kiila-ankkureita.

Ripustukset ja kiinnitykset betonikattoihin tapahtuvat poraamalla em. ohjeen mukaan. Väli- ja yläpohjat ovat usein ns. ontelolaattoja, joiden sisällä on pyöreitä tyhjiä onkaloita rakenteen keventämiseksi. Ontelolaattakaton tunnistaa yleensä katossa 120 cm:n välein olevista saumoista. Reikiä ei kannata porata saumojen kohdalle. Porattava reikä voi osua ontelon kohdalle siten, että kantavaa betonia jää kovin vähän. Tarvittaessa on porattava uusi reikä toiseen paikkaan. Ontelolaatoissa olevia teräksiä ei saa katkaista.

Kaakeliseiniin tehtävät kiinnitykset tehdään kaakelien saumoihin niin pienellä poralla, ettei kaakelin rikkoutumisesta ole vaaraa.

Kaikentyppisillä seinillä ripustukset voidaan tehdä myös katonrajaan kiinnitetyn liukukiskon avulla. Esineet ripustetaan liukujen varaan ohuella lähes näkymättömällä nailonlangalla. Esineitä voidaan myöhemmin siirrellä helposti, eikä seiniin jää kiinnikkeiden jälkiä.

4.9 TULISIJAT

Tutustu tulisijan käyttö- ja hoito-ohjeisiin.

TURVALLISUUS

Noudata seuraavia ohjeita

- Älä sulje tulisijan savupeltiä, jos uunissa on tulta tai hiillosta. Näin torjut vaarallisen häkäkaasun pääsyn huoneistoon.
- Älä pidä tulisijan luukkuja auki, kun tulisijassa on tulta tai hiillosta.
- Poista tuhka uunista sen ollessa jäähtynyt. Kuuma tuhka voi aiheuttaa tulipalon. Käytä aina metalliastia.
- Pidä tulisijan edusta puhtaana ja vapaana syttyvistä tavaroista.
- Opasta lapsia tulen ja tulisijan käsittelyssä.
- Hanki palonvaroitin.
- Hanki metallinen kannellinen tuhka-astia.
- Valvo tulisijan toimintaa ja kuntoa.

SYTYTTÄMINEN

Avaa tulisijan savupelti ja mahdollinen palamisilmareitti. Jos tulisijaan liittyy oma takkaimuri, käynnistä se ennen tulen sytyttämistä. Jos asunnossa on huoneistokohtainen poistoilmanvaihtolaitteisto, säädä sen teho riittävän pieneksi sytytyksen ajaksi. Näin varmistat paremman vedon savupiipussa. Tulen sytyttyä voit tarvittaessa kokeilla poistoilmanvaihdon tehon suurentamista. Riittävän palamisilman saamiseksi voi olla tarpeen avata ikkuna tai tuuletusluukku.

MUUTA HUOMATTAVAA

Pidä savupelti ja luukut kiinni tulisijan ollessa käyttämättömänä. Näin ehkäiset tarpeetonta ilmanvaihtoa ja lämmöntuhlausta. Myös mahdollinen palamisilmakanava tulisi pitää tällöin kiinni.

5 LÄMMITYSLAITTEET

5.1 LÄMMITYSLAITTEISTO, TERMOSTAATTISET PATTERIVENTTIILIT

Huoneisto lämmitetään vesikiertoisilla lämmityspattereilla. Pattereissa kiertää ulkoilman lämpötilan mukaan säädetty lämmin vesi. Patterin lämmönluovutusta voi rajoittaa säätämällä patteriventtiiliä pienemmälle. Suurimman tehon patterista saa avaamalla venttiilin maksimiasentoonsa. Patteriventtiili on herkkä säätölaite, jota on käsiteltävä varovasti.

Asumisviihtyisyyden ja energiansäästön edistämiseksi pattereissa kiertävän veden lämpötilaa alennetaan monissa taloissa säätölaitteiden avulla öisin ja myös päivisin aurinkoisina vuodenaikoina. Alennusjakson aikana patterit tuntuvat hieman viileämmiltä ja huonelämpötila voi hieman laskea. Jakson jälkeen lämpötilat palaavat ennalleen.

Patteri luovuttaa lämmön huoneeseen sekä säteilemällä että lämmittämällä patterin lähistöllä kiertävää huoneilmaa. Jotta patteri pystyisi luovuttamaan suunnitellun lämpö määrän, sitä ei saa peittää eikä ilman kiertoa sen edessä tai takana estää. Kalusteet patterin edessä tai pitkät verhot voivat vähentää patterin lämmönluovutusta merkittävästi. Ne myös haittaavat termostaattisen patteriventtiilin toimintaa.

Tavallinen termostaattinen patteriventtiili mittaa huoneilman lämpötilaa välittömästi läheisyydestään. Kun lämpötila nousee säädettyyn arvoon, venttiili säätyy pienemmälle tai sulkeutuu joksikin aikaa. Patteri voi tuntua viileältä, mutta huonelämpötila pysyy silti sopivana. Jos lämmityspatteri ja sen tavallinen termostaattinen patteriventtiili jäävät kalusteiden tai verhojen rajaamaan suljettuun tilaan, lämpiyttä tämä tila nopeasti ja venttiili sulkeutuu. Tässä tapauksessa venttiili pysyy suljettuna suurimman osan aikaa ja patterin lämmönluovutus on riittämätön.

Muista, että kätesi lämpötila on noin +35 °C. Se aistii esim. +30 °C:n patterin viileäksi, mutta tosiasiallisesti tämä patteri vielä lämmittää huonetilaa.

Jos patterin termostaattisessa venttiilissä on ohuen johdon päässä oleva erillinen mittausanturi, toimii venttiili tämän anturin kohdalla vallitsevan lämpötilan mukaan.

Patteriventtiilin tai patterin alaosassa olevan säätötulpan rakennetta ei saa avata eikä niihin saa tehdä muutoksia.

Hanki huoneistoosi tarkka lämpömittari ja kiinnitä se johonkin väliseinään (ei ulkoseinään).

Toiminta vika- ja häiriötilanteissa

Vika tai häiriö	Toimintaohje
Huoneistossa tai jossain huoneessa on jatkuvasti liian lämmin patteriventtiilien ollessa täysin auki	Tarkista huonelämpötila lämpömittarin avulla. Tarkista, että <ul style="list-style-type: none"> • huoneiston ilmanvaihdon toiminta ei ole estynyt tai voimakkaasti rajoittunut • ulkoilmaa tulee huoneistoon myös liian lämpimän huoneen korvausilmaventtiilistä • yllilämpö ei johdu auringonpaisteesta, sääoloista tai sisäisistä lämmönlähteistä. Älä tuuleta yllilämpöä ulos lämmityskaudella. Säädä patteriventtiileitä pienemmälle. Ilmoita asiasta tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Huoneistossa tai jossain huoneessa on jatkuvasti liian kylmä	Tarkista huonelämpötila lämpömittarin avulla. Tarkista, että <ul style="list-style-type: none"> • huoneilma pääsee vapaasti kiertämään patterien ja patteriventtiilien ympärillä • patteriventtiilit ovat täysin auki • ikkunat, ovet ja tuuletusluukut on suljettu asianmukaisesti • ulkoilmaa tulee huoneistoon kaikista korvausilmaventtiileistä • huoneistokohtainen ilmanvaihtolaitteisto käy oikealla nopeudella. Ilmoita asiasta tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Patterista kuuluu veden lorinaa	Huolehdi, että patterista poistetaan ilma. Katso vastuunjakotaulukko. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Patterista kuuluu jatkuvaa voimakasta kohinaa tai suhinaa	Säädä patteriventtiin asentoa. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Patterista, venttiilistä tai putkistosta vuotaa vettä	Ilmoita asiasta isännöitsijälle tai huollolle.
Patteri on jatkuvasti kylmä, patteriventtiili on auki	Ilmoita asiasta isännöitsijälle tai huollolle.
Kylpyhuoneen pyyheliinapatteri ei lämpyä	Tarkista, että patteriventtiili on auki. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.

5.2 LÄMMITYSLAITTEISTO, KÄSISÄÄTÖISET PATERIVENTTIILIT

Huoneisto lämmitetään vesikiertoisilla lämmityspattereilla. Pattereissa kiertää ulkoilman lämpötilan mukaan säädetty lämmin vesi. Patterin lämmönluovutusta voi rajoittaa säätämällä patteriventtiiliä pienemmälle. Suurimman tehon patterista saa avaamalla patteriventtiin täysin auki.

Asumisviihtyisyyden ja energiansäästön edistämiseksi pattereissa kiertävän veden lämpötilaa alennetaan monissa taloissa säätölaitteiden avulla öisin ja myös päivisin aurinkoisina vuodenaikoina. Alennusjakson aikana patterit tuntuvat hieman viileämmiltä ja huonelämpötila voi hieman laskea. Jakson jälkeen lämpötilat palaavat ennalleen.

Patteri luovuttaa lämmön huoneeseen sekä säteilemällä että lämmittämällä patterin lähistöllä kiertävää huoneilmaa. Jotta patteri pystyisi luovuttamaan suunnitellun lämpö määrän, sitä ei saa peittää eikä ilman kiertoa sen edessä tai takana estää. Kalusteet patteri edessä tai pitkät verhot voivat vähentää patterin lämmönluovutusta merkittävästi.

Muista, että kätesi lämpötila on noin +35 °C. Se aistii esim. +30 °C:n patterin viileäksi, mutta tosiasiaa tämä patteri vielä lämmittää huonetilaa.

Patteriventtiilin tai patterin alaosassa olevan säätötulpan rakennetta ei saa avata eikä niihin saa tehdä muutoksia.

Hanki huoneistoosi tarkka lämpömittari ja kiinnitä se johonkin väliseinään (ei ulkoseinään).

Toiminta vika- ja häiriötilanteissa

Vika tai häiriö	Toimintaohje
Huoneistossa tai jossain huoneessa on jatkuvasti liian lämmin patteriventtiilien ollessa täysin auki	Tarkista huonelämpötila lämpömittarin avulla. Tarkista, että <ul style="list-style-type: none"> • huoneiston ilmanvaihdon toiminta ei ole estynyt tai voimakkaasti rajoittunut • ulkoilmaa tulee huoneistoon myös liian lämpimän huoneen korvausilmaventtiilistä • yllilämpö ei johdu auringonpaisteesta, sääoloista tai sisäisistä lämmönlähteistä. Älä tuuleta yllilämpöä ulos lämmityskaudella. Säädä patteriventtiilit pienemmälle. Ilmoita asiasta tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Huoneistossa tai jossain huoneessa on jatkuvasti liian kylmä	Tarkista huonelämpötila lämpömittarin avulla. Tarkista, että <ul style="list-style-type: none"> • huoneilma pääsee vapaasti kiertämään patterien ympärillä • patteriventtiilit ovat täysin auki • ikkunat, ovet ja tuuletusluukut on suljettu asianmukaisesti • ulkoilmaa tulee huoneistoon kaikista korvausilmaventtiileistä • huoneistokohtainen ilmanvaihtolaitteisto käy oikealla nopeudella. Ilmoita asiasta tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Patterista kuuluu veden lorinaa	Huolehdi, että patterista poistetaan ilma. Katso vastuunjakotaulukko. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Patterista kuuluu jatkuvaa voimakasta kohinaa tai suhinaa.	Säädä patteriventtiilin asentoa. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Patterista, venttiilistä tai putkistosta vuotaa vettä	Ilmoita asiasta isännöitsijälle tai huollolle.
Patteri on jatkuvasti kylmä tai on lämmin vain pieneltä alueelta, patteriventtiili on auki	Ilmoita asiasta isännöitsijälle tai huollolle.
Kylpyhuoneen pyyheliinapatteri ei lämpiä	Tarkista, että patteriventtiili on auki. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.

5.3 LATTIALÄMMITYS

Huoneisto lämmitetään vesikiertoisella lattialämmityksellä. Kunkin huoneen lattiarakenteessa on putkisto, joka luovuttaa lämpöä lattiarakenteeseen ja se puolestaan huoneeseen. Putkistossa kiertävän veden lämpötila säädetään automatiikalla siten, että huoneissa saavutetaan haluttu sisälämpötila (noin 21...22 °C). Huoneissa olevilla termostaateilla voidaan säätää huonelämpötiloja alemmaksi. Säädettyä lämpötilaa alemmaksi on huonelämpötilan muutosnopeus varsin hidas, koska lattiarakenteisiin on varautunut lämpöenergiaa.

Kalustuksessa tulee ottaa huomioon lattialämmityksen ominaisuudet. Älä peitä huone-termostaatteja verhoilla tai kalusteilla. Älä myöskään sijoita lämpöä tuottavia valaisimia tms. niiden lähelle. Suurikokoiset paksut matot ja suuret lattiaan tiiviisti rajautuvat huonekalut heikentävät lämmön siirtymistä lattiasta huoneilmaan.

Älä poraa lattiaan reikiä, koska pora voi osua lämmitysputkeen ja aiheuttaa vesivahingon. Älä myöskään kiinnitä ruuvaamalla tai naulaamalla lattiaan mitään rakenteita.

Hanki huoneistoosi tarkka lämpömittari ja kiinnitä se johonkin väliseinään (ei ulkoseinään).

Toiminta vika- ja häiriötilanteissa

Vika tai häiriö	Toimintaohje
Huoneistossa tai jossain huoneessa on jatkuvasti liian lämmin	Tarkista huonelämpötila lämpömittarin avulla. Tarkista, että <ul style="list-style-type: none"> • yllilämpö ei johdu auringon paisteesta, sääoloista tai sisäisistä lämmönlähteistä • huoneen tai huoneisto ilmanvaihto ei ole voimakkaasti estynyt • termostaatti on aseteltu haluttuun lämpötilaan Älä tuuleta yllilämpöä ulos lämmityskaudella. Sääda termostaattia tarvittaessa pienemmälle. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Huoneistossa tai jossain huoneessa on jatkuvasti liian kylmä	Tarkista huonelämpötila lämpömittarin avulla. Tarkista, että <ul style="list-style-type: none"> • termostaatti on oikeassa asennossa • huoneilma pääsee vapaasti kiertämään termostaatin ympärillä • ikkunat, ovet ja tuuletusluukut on suljettu asianmukaisesti • ulkoilmaa tulee huoneistoon kaikista korvausilmaventtiileistä • huoneistokohtainen ilmanvaihtolaitteisto käy oikealla nopeudella. Ilmoita asiasta tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.

6 VESI- JA VIEMÄRILAITTEET

6.1 VESILAITTEET

Pesu- ja tiskialtaissa on yleensä ns. yksioteseikoittimet. Suihkukaluste voi olla yksiote- tai termostaattisekoitin. Yksioteseikoittimissa veden määrää ja lämpötilaa säädetään yhdestä vivusta. Pelkästään kylmää vettä saadaan, kun vipu on oikealla ääriasennossaan. Pelkästään lämmintä vettä saadaan, kun vipu on vasemmalla ääriasennossaan ja mahdollinen rajoitin on ohitettu painiketta painamalla. Rajoitinpainike voi myös rajoittaa hanan enimmäisvirtaamaa. Eräissä hanoissa on myös sisään rakennettu enimmäisvirtaaman rajoitin, jonka asetuksia saa muuttaa vain valtuutettu huoltomies.

Hanan virtausaukossa on yleensä ns. poresuutin, jonka pehmentää ja tasoittaa veden virtauksen miellyttäväksi ja roiskimattomaksi. Vesijohdoissa mahdollisesti liikkuvat pienet roskat tai veden sisältämä kalkki voivat tarttua poresuuttimen hienoon verkkoon ja aiheuttaa siinä toimintahäiriöitä. Tällöin poresuutin on kierrettävä työkalua apuna käyttäen varovasti irti ja puhdistettava vedellä.

Edellä mainittujen lisäksi muita vedenkäyttöpisteitä ovat mm.

- WC-laite
- pyykinpesukoneen hana
- astianpesukoneen hana
- vesiposti piha-alueen kastelua varten.

Pesukoneiden ja kasteluletkujen hanoissa tulee olla yksisuuntaventtiili ja takaisinimusuoja. Pesukoneiden liitäntävesijohtojen ja niiden varusteiden tulee kestää vähintään 1000 kPa:n eli 10 bar paine. Pyykinpesu- ja astianpesukoneita ei pitäisi jättää toimimaan ilman valvontaa sellaiseen ohjelmavaiheeseen, jossa vesijohdon hana on auki.

Pihan kasteluletku tulee käytön päätyttyä aina sulkea vesipostin sulkuventtiilistä. Letkun sulkemista ei saa jättää pelkästään letkun päässä olevan käyttöventtiilin varaan, koska letku ei suljettuna välttämättä kestä vesijohtopainetta.

Hanojen ja muiden vedenkäyttöpisteiden mahdollisesti vaurioituessa asukkaan on tärkeä tietää, mistä vedentulo voidaan sulkea. Kerros- ja rivitaloissa jokaiseen vedenkäyttöpisteeseen tuleva kylmä- ja lämminvesijohto on varustettu kalustekohtaisella sulkuventtiilillä. Venttiili on joko liitosputkessa tai ns. hanakulmassa heti kalusteen takana. Hanakulmat on voitu peittää peiteheloilla, mutta yleensä niissä on pienet reiät venttiilien käyttöä varten. Veden tulo kalusteelle suljetaan kiertämällä venttiilin pienen ruuvikantaisen osan hahlo ruuvitaltalla poikittain vesijohdon suuntaan nähden. Vastaavasti venttiili avataan kiertämällä hahlo putken suuntaiseksi. WC-laitteessa on yleensä käsin suljettava venttiili.

Pien- ja rivitaloasunnoissa voi myös olla asuntokohtaiset sulkuventtiilit. Selvitä niiden paikka ja opettele käyttämään niitä.

Sekoittimien ja muiden vedenkäyttölaitteiden vähäisetkin vuodot aiheuttavat huomattavia lisäkustannuksia ja mahdollisesti myös vesivahinkoja. Tarkkaile siis hanojen ja erityisesti WC-laitteen kuntoa säännöllisesti. Ilmoita mahdollisista vuodoista välittömästi.

Ilman isännöitsijän lupaa sekoittimiin ei saa liittää mitään ylimääräisiä osia. Tällaisia ovat mm.

- erikoissuuttimet
- ylimääräiset letkuliitokset
- veden suodattimet
- erikoislaitteet.

Talon vesijohtopainetta ei voida muuttaa yksittäisen asukkaan erityistarpeiden mukaan. Esimerkiksi erikoismallisen suihkun paineen tarve voi aiheuttaa yllätyksiä.

Toiminta vika- ja häiriötilanteissa

Vika tai häiriö	Toimintaohje
Veden paine tai virtaama on jossain hanassa liian kova	Ilmoita isännöitsijälle tai huollolle.
Veden paine tai virtaama on jossain hanassa liian vähäinen	Varmista, että olet avannut hanan täysin auki rajoitinpainiketta painamalla. Huolehdi, että poresuutin puhdistetaan, katso vastuunjakotaulukko. Tarkista, että kalustekohtaiset sulut ovat täysin auki. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Veden virtaus hanan poresuuttimesta on roiskivaa, toispuoleista tai muuten epämiellyttävää	Huolehdi, että poresuutin puhdistetaan, katso vastuunjakotaulukko. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Käsisuihku tai sen letku on rikki	Toimi vastuunjakotaulukon mukaisesti.
Hana tai WC-laite vuotaa	Ilmoita heti isännöitsijälle tai huollolle.
Hanasta tuleva vesi on pahanhajuista, pahanmakuista tai oudon väristä	Ilmoita heti isännöitsijälle tai huollolle. Älä käytä vettä ennen kuin olet saanut lisäohjeita.
Lämpimän veden lämpötila on jatkuvasti haitallisen alhainen (alle +50 °C)	Ilmoita isännöitsijälle tai huollolle.
Lämpimän veden lämpötila on toistuvasti polttavan kuuma (yli + 65 °C)	Ilmoita isännöitsijälle tai huollolle.
Lämpimän veden saanti hanasta kestää yli 10 sekuntia, kun lämminvesihana avataan täysin auki	Varmista, että olet avannut hanan täysin auki ja ääriasentoonsa rajoitinpainiketta painamalla. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.

6.2 VIEMÄRILAITTEET

Viemärijärjestelmä pystyy ongelmitta kuljettamaan vain viemäröintipisteissä normaalikäytössä syntyvät jätevedet. Viemärijärjestelmä ei ole roskakorin tai jätepussin korvike. Se tukkeutuu helposti ylimääräisistä kiinteistä jätteistä. Viemäriin ei saa laittaa mm. seuraavia aineita

- kiinteitä roskia, kiinteitä ruuantähteitä, kahvinporoja
- tupakantumppeja
- vaippoja
- tekstiilejä
- kääre- ja sanomalehtipaperia
- suuria määriä yli +40 °C vettä
- kuumaa sulaa rasvaa
- liuottimia, maaleja tms. kemikaaleja
- öljyä, bensiiniä
- lääkkeitä, torjunta-aineita
- muita ongelmajätteitä
- rakennusjätteitä, hiekkaa, multaa.

Jos tiedät viemäriin tukkeutuneen omassa asunnossasi tai muualla kiinteistössä, lopeta välittömästi kaikkien jätevesien lasku viemäriin ja tiedustele toimintaohjeita kiinteistöhoitoorganisaatiolta. Tukkeutumistilanteessa viemäriin johdetut jätevedet voivat aiheuttaa mittavia vesivahinkoja.

Jokaisessa viemärointipisteessä on vesilukko, joka estää viemärikaasujen pääsyn huoneistoon. Käytössä vesilukkoon kertyy vähitellen likaa, joka voi tukkia sen. Vesilukkoja on eri mallisia. Altaiden vesilukot puhdistetaan avaamalla ja huuhtomalla ne runsaalla vedellä. Tarvittaessa voi käyttää apuna vesilukkoon sopivaa harjaa ja pesuainetta. Asennettuasi avatut vesilukot paikoilleen varmistu vielä, etteivät ne vuoda. Myös lattiakaivon ja WC-laitteen vesilukko tulee puhdistaa ajoittain.

Vesi haihtuu vesilukoista vähitellen pois, ellei niihin lasketa ajoittain vettä. Tästä seuraa ikävä viemäriin haju huoneistoon. Jos asunto on tyhjiään pitkän aikaa, voi haihtumista ehkäistä kaatamalla vesilukkojen veden pinnalle hieman ruokaöljyä.

Toiminta vika- ja häiriötilanteissa

Vika tai häiriö	Toimintaohje
Viemäri vetää huonosti	Huolehdi, että vesilukko puhdistetaan. Katso vastuunjakotaulukko. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Huoneistossa on viemäriin hajua	Tarkasta, että kaikissa vesilukoissa on vettä. Tarkasta, että altaiden vesilukkojen liitokset on kiristetty tiiviiksi. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.
Vesilukosta häviää vesi toistuvasti	Ilmoita isännöitsijälle tai huollolle.
Viemäri pitää outoa ääntä	Ilmoita isännöitsijälle tai huollolle.
Vesilukko tai muu viemäri-laite vuotaa	Pyri kiristämään vesilukon löysät liitokset. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle. Älä käytä kyseistä laitetta ennen korjausta. Ryhdy kosteusvaurion torjuntatoimenpiteisiin.
Viemäristä tulee jätevettä huoneistoon	Ilmoita välittömästi huollolle. Älä laske viemäriin mitään jätevesiä. Jos jätevesi uhkaa tulla lattialle, ryhdy vesivahinkojen torjuntatoimenpiteisiin.

7 ILMANVAIHTOLAITTEET

7.1 KONEELLINEN YHTEISKANAVAPOISTO

Asumisen kannalta tyydyttävä sisäilman laatu edellyttää, että ilmanvaihto toimii moitteettomasti ja että ilmanvaihdosta annettuja ohjeita noudatetaan.

Talossa on koneellinen poistoilmanvaihto, ns. yhteiskanavapoisto. Järjestelmän yhteinen poistoilmapuhallin poistaa ilmaa huoneistoista poistoilmaventtiilien kautta. Venttiileitä on yleensä keittiössä, kylpyhuoneessa, löylyhuoneessa, WC:ssä ja vaatehuoneessa. Keittiössä on usein rasvasuodattimella varustettu liesikupu, jonka kautta keittiön ilma poistuu. Poistoilman tilalle huoneistoon virtaa ulkoilmaa ikkunarakenteissa tai ulkoseinissä olevien korvausilmaventtiilien kautta. Ellei korvausilmaventtiileitä ole, ulkoilma tulee sisälle ikkuna- ja ovirakojen yms. vuotojen kautta.

Poistoilmapuhaltimella on kaksi käyntitehoa. Puhallinta ohjataan automaattisesti siten, että se käy todennäköisinä ruoanlaittoaikoina täydellä teholla. Tällöin poistoilmavirrat ovat suurimmillaan. Muulloin poistoilmapuhallin käy pienellä teholla. Kovilla pakkasilla puhallin käy kaiken aikaa pienellä teholla lämmitysenergian säästämiseksi ja asumisviihtyisyyden turvaamiseksi.

Selvitä ilmanvaihdon eri käyntinopeuksien käyttöajat ja merkitse ne muistiin

Ilmanvaihto käy täydellä teholla arkisin ja viikonloppuisin	klo-..... ja klo-..... klo-..... ja klo-.....
Ilmanvaihto käy pienellä teholla muina aikoina.	

Huoneiston sisäilma pysyy mahdollisimman hyvänä, kun

- ruoan valmistus tapahtuu ilmanvaihdon täyden tehon aikana
- keittiön ikkunat, tuuletusluukut ja väliovet pidetään suljettuina ruoanlaiton aikana
- vältetään tupakointia ja muuta epäpuhtauskuormitusta huoneistossa
- suuret pyykkimäärät kuivataan huoneiston ulkopuolella esimerkiksi kuivaushuoneessa, erillisessä kuivauslaitteessa tai ulkona.

Järjestelmään ei saa liittää kiinteästi liesituuletinta eli puhaltimella varustettua liesikupua, koska se sotkee järjestelmän toiminnan täydellisesti.

Poistoilmaventtiilit on säädetty siten, että poistoilmavirrat ovat oikeat ja riittävät normaaliin asumiseen. Poikkeustilanteissa voidaan ilmanvaihtoa tehostaa avaamalla ikkunoita tai tuuletusluukkuja lyhyeksi ajaksi. Pitkäaikainen ikkunatuuletus lämmityskaudella lisää lämmönkulutusta ja kasvattaa asumiskustannuksia. Jos huoneistossa on lämmityskauden aikana kuuma, älä tuuleta yllämpöä ulos vaan ilmoita asiasta isännöitsijälle tai kiinteistöhoitoorganisaatiolle.

Poistoilmaventtiileiden virtausaukot on säädetty ilmavirtojen mukaan. Venttiilien virtausaukkoja ei saa muuttaa, koska muutos sekoittaa niin oman asunnon kuin muidenkin huoneistojen ilmanvaihdon. Venttiileitä ei saa sulkea eikä poistaa.

ASUKKAAN TEHTÄVÄT

Asukkaan tulee huolehtia **vastuunjakotaulukossa** esitetystä tehtävistä. Ilmanvaihdon vioista ja toimintahäiriöistä ilmoitetaan aina isännöitsijälle tai kiinteistönhoito-organisaatiolle. Tehtävien laiminlyönti heikentää ilmanvaihdon toimintaa, huonontaa sisäilman laatua ja voi aiheuttaa asunnossa kosteus- ja homevaurioita.

7.2 HUONEISTOKOHTAINEN POISTOILMANVAIHTOLAITTEISTO

Asumisen kannalta tyydyttävä sisäilman laatu edellyttää, että ilmanvaihto toimii moitteettomasti ja että ilmanvaihdosta annettuja ohjeita noudatetaan. Ilmanvaihtolaitteistoa ei saa pysäyttää.

Asunnon ilmanvaihto on toteutettu huoneistokohtaisella poistoilmapuhaltimella. Puhallin poistaa ilmaa huoneistosta poistoilmaventtiilien kautta. Venttiileitä on yleensä keittiössä, kylpyhuoneessa, löylyhuoneessa, WC:ssä ja vaatehuoneessa. Keittiössä on yleensä rasvasuodattimella varustettu liesikupu, jonka kautta keittiön ilma poistuu. Poistoilman tilalle huoneistoon virtaa ulkoilmaa ikkunarakenteissa tai ulkoseinissä olevien korvausilmaventtiilien kautta. Ellei korvausilmaventtiileitä ole, ulkoilma tulee sisälle ikkuna- ja ovirakojen yms. vuotojen kautta.

Poistoilmaventtiilit on säädetty siten, että poistoilmavirrat ovat eri käyntinopeuksilla oikeat ja riittävät normaaliin asumiseen. Poikkeustilanteissa voidaan ilmanvaihtoa tehostaa avaamalla ikkunoita tai tuuletusluukkuja lyhyeksi ajaksi. Pitkäaikainen ikkunatuuletus lämmityskaudella lisää lämmönkulutusta ja kasvattaa asumiskustannuksia. Jos huoneistossa on lämmityskauden aikana kuuma, älä tuuleta yllämpöä ulos, vaan ilmoita asiasta isännöitsijälle tai huolto-organisaatiolle.

Poistoilmaventtiilien virtausaukot on säädetty ilmavirtojen mukaan. Venttiilien virtausaukkoja ei saa muuttaa, koska muutos yhdessä huoneessa sekoittaa muiden huoneiden ilmanvaihdon. Venttiileitä ei saa sulkea eikä poistaa.

Huoneiston sisäilma pysyy mahdollisimman hyvänä, kun

- ruokaa valmistettaessa ilmanvaihdon teho pidetään riittävän suurena
- keittiön ikkunat, tuuletusluukut ja väliovet pidetään suljettuina ruoanlaiton aikana
- vältetään tupakointia ja muuta epäpuhtauskuormitusta huoneistossa
- suuret pyykkimäärät kuivataan esimerkiksi kuivaushuoneessa, erillisessä kuivauslaitteessa tai ulkona.

Laitteistoa ohjataan liesikuvussa olevilla säätimillä, joita ovat yleensä

- Liesikuvun valokytin
- Liesikuvun tehostuspellin käyttökytkin
- Poistoilmapuhaltimen nopeudensäädin.

Erilaisissa kuormitustilanteissa laitteistoa käytetään seuraavasti:

A. Normaali asumistilanne

- keittiön liedellä ei valmisteta ruokaa
 - kylpyhuoneessa ei ole suuria kosteuskuormia
 - asunnossa ei ole muita suuria epäpuhtauskuormia.
- Liesikuvun tehostuspelti on minimiasennossa
Poistoilmapuhaltimen nopeudensäädin on normaaliasennossa.

B. Ruoanvalmistustilanne

- keittiön liedellä valmistetaan ruokaa
- kylpyhuoneessa ei ole suuria kosteuskuormia.
Liesikuvun tehostuspelti on täysin auki
Poistoilmapuhaltimen nopeudensäädin on tehostetun ilmanvaihdon asennossa.

C. Kylpyhuoneen kosteuskuormatilanne

- keittiön liedellä ei valmisteta ruokaa
- kylpyhuoneessa peseydytään tai se on märkä peseytymisen jälkeen
- kylpyhuoneessa kuivataan pyykkiä.
Liesikuvun tehostuspelti on minimiasennossa
Poistoilmapuhaltimen nopeudensäädin on vähintään samassa asennossa kuin edellä (B) tai kosteuskuorman ollessa erityisen suuri nopeudensäädin asetetaan maksimiin.

D. Samanaikainen ruoanvalmistus- ja kosteuskuormatilanne

- keittiön liedellä valmistetaan ruokaa
- kylpyhuoneessa peseydytään tai se on märkä peseytymisen jälkeen
- kylpyhuoneessa kuivataan pyykkiä.
Liesikuvun tehostuspelti on täysin auki
Poistoilmapuhaltimen nopeudensäädin on maksimiasennossa.

E. Asunto on pitkään tyhjiällä

Liesikuvun tehostuspelti on minimiasennossa
Poistoilmapuhaltimen nopeudensäädin on poissaolo- tai minimiasennossa.

Jos asunnon pintoja on maalattu tai pintamateriaaleja, huonekaluja tai tekstiilejä on uusittu, kannattaa ilmanvaihtoa käyttää normaalia suuremmalla nopeudella useita kuukausia jopa vuoden. Erityisesti tämä koskee uusia asuntoja. Jos asunnossa tupakoidaan, kannattaa ilmanvaihtoa käyttää normaalissa asumistilanteessa jonkin verran edellä (A) kerrottua suuremmalla nopeudella.

Tutustu huolellisesti valmistajan laatimiin laitekohtaisiin ohjeisiin.

ASUKKAAN TEHTÄVÄT

Asukkaan tulee huolehtia **vastuunjakotaulukossa** esitetyistä tehtävistä. Ilmanvaihdon vioista ja toimintahäiriöistä ilmoitetaan aina isännöitsijälle tai kiinteistöhoito-organisaatiolle. Tehtävien laiminlyönti heikentää ilmanvaihdon toimintaa, huonontaa sisäilman laatua ja voi aiheuttaa asunnossa kosteus- ja homevaurioita.

7.3 HUONEISTOKOHTAINEN TULO- JA POISTOILMANVAIHTO

Asumisen kannalta tyydyttävä sisäilman laatu edellyttää, että ilmanvaihto toimii moitteettomasti ja että ilmanvaihdosta annettuja ohjeita noudatetaan. Ilmanvaihtolaitteistoa ei saa pysäyttää.

Asunnon ilmanvaihto on toteutettu huoneistokohtaisella tulo- ja poistoilmanvaihtokoneella. Ulkoa tuleva tuloilma käsitellään laitteistossa yleensä seuraavasti

- suodatus, eräissä malleissa on kaksivaiheinen suodatus (karkea- ja hienosuodatus)
- lämmön talteenotto poistoilmasta tuloilmaan
- lisälämmitys sähkö- tai vesipatterilla
- tuloilman puhallus kanavistoa pitkin huoneistoon.

Järjestelmän poistoilmapuhallin poistaa ilmaa huoneistoista poistoilmaventtiilien kautta. Venttiileitä on yleensä keittiössä, kylpyhuoneessa, löylyhuoneessa, WC:ssä, vaatehuoneessa ja varastoissa. Keittiössä on yleensä rasvasuodattimella varustettu liesikupu, jonka kautta keittiön ilma poistuu. Poistoilma johdetaan kanavistoja pitkin ilmanvaihtokoneeseen, jossa se käsitellään yleensä seuraavasti

- suodatus
- lämmön talteenotto tuloilmaan
- puhallus ulos.

Tulo- ja poistoilmaventtiilit on säädetty siten, että ilmavirrat ovat eri käyttötilanteissa oikeat ja riittävät normaaliin asumiseen. Poikkeustilanteissa ilmanvaihtoa voidaan tehostaa avaamalla ikkunoita tai tuuletusluukkuja lyhyeksi ajaksi. Pitkäaikainen ikkunatuuletus lämmityskaudella lisää lämmönkulutusta ja kasvattaa asumiskustannuksia. Jos huoneistossa on lämmityskauden aikana kuuma, älä tuuleta yllämpöä ulos, vaan ilmoita asiasta isännöitsijälle tai huolto-organisaatiolle.

Venttiileiden virtausaukot ja kanaviston säätöpellit on säädetty ilmavirtojen mukaan. Säättöjä ei saa muuttaa, koska muutos yhdessä huoneessa sekoittaa muiden huoneiden ilmanvaihdon. Venttiileitä ei saa sulkea eikä poistaa.

Huoneiston sisäilma pysyy mahdollisimman hyvänä, kun

- ruokaa valmistettaessa ilmanvaihdon teho pidetään riittävän suurena
- keittiön ikkunat, tuuletusluukut ja väliovet pidetään suljettuina ruoanlaiton aikana
- vältetään runsasta tupakointia ja muuta epäpuhtauskuormitusta huoneistossa
- suuret pyykkimäärät kuivataan esimerkiksi kuivaushuoneessa, erillisessä kuivauslaitteessa tai ulkona.

Tutustu huolellisesti valmistajan laitekohtaisiin ohjeisiin ja noudata niitä käyttäessäsi laitteistoa erilaisissa tilanteissa sekä huoltaessasi laitteistoa.

ASUKKAAN TEHTÄVÄT

Asukkaan tulee huolehtia **vastuunjakotaulukossa** esitetyistä tehtävistä. Ilmanvaihdon vioista ja toimintahäiriöistä ilmoitetaan aina isännöitsijälle tai huolto-organisaatiolle. Tehtävien laiminlyönti heikentää ilmanvaihdon toimintaa, huonontaa sisäilman laatua ja voi aiheuttaa asunnossa kosteus- ja homevaurioita.

Jos suodattimien puhdistus tai vaihto kuuluu asukkaalle, toimi seuraavasti:

Ilmanvaihtokoneessa on yksi tai kaksi suodatinta, jotka suodattavat pölyn pois ulkoilmasta. Yleensä myös poistoilma suodatetaan, ettei lämmön talteenotto-laite likaannu ja tukkeudu. Suodattimet puhdistetaan tai vaihdetaan, kun niihin on kertynyt likaa niin paljon, että ilmanvaihtoa on pienentynyt merkittävästi. Eräät laitteistot on varustettu suodatinvaihdilla, joka ilmoittaa likaantuneen suodattimen puhdistus- tai vaihtotarpeen. Puhdistus- tai vaihtoväli vaihtelee huomattavasti asuinalueen ulkoilman puhtauden mukaan. Suositeltavaa on puhdistaa tai vaihtaa suodattimet 2...4 kertaa vuodessa. Kuivaa suodattimet ennen paikoilleen asentamista.

Suodattimien irrotuksessa, puhdistuksessa tai vaihdossa ja paikoilleen asennuksessa noudatetaan tästä kansioista löytyviä valmistajan laatimia ohjeita. Ohjeista selviää, ovatko suodattimet puhdistettavissa (esim. pestävissä), vai pitääkö ne aina vaihtaa uuteen. Pestävät suodattimet kuluvat pesussa ja aikanaan nekin on vaihdettava. Suodattimen puhdistuksen tai vaihdon yhteydessä tarkistetaan myös laitteiston muu puhdistustarve.

Irrota puhdistettava tai vaihdettava suodatin varovasti siten, ettei siitä irtoa pölyä. Käyttää suojakäsineitä. Laita vanha, vaihdettava suodatin heti muovipussiin tms. ja sulje se tiiviisti. Upota pestävä suodatin varovasti kokonaan pesuveteen, ennen kuin alat pestä sitä. Näin estät suodattimen pölyämisen.

7.4 PAINOVOIMAINEN ILMANVAIHTO JA LIESITUULETIN

Painovoimaisen ilmanvaihdon toiminta perustuu siihen, että lämmin huoneilma on kevyempää kuin kylmä ulkoilma. Tämän vaikutuksesta huoneista poistuva ilma nousee hormeja pitkin ylös ja ulos. Painovoimaisessa ilmanvaihdossa ei ole puhallinta. Poistoilmaa liikuttava paine-ero on hyvin pieni, siksi poistoilmaventtiilien ja korvausilma-aukkojen tulee olla auki ja puhtaat. Muuten on vaarana, että ilmanvaihto ei toimi lainkaan. Kesällä lämpiminä päivinä sisäilma ei ole kevyempää kuin ulkoilma, tällöin painovoimaista ilmanvaihtoa täytyy tehostaa ikkunatuuletuksella.

Painovoimaisessa ilmanvaihdossa keittiön ilmanvaihtoa tehostetaan liesituulettimella. Se on puhaltimella ja rasvasuodattimella varustettu laite lieden yläpuolella, joka poistaa ilmaa keittiöstä mutta ei muista tiloista. Liesituuletinta on tarkoitus käyttää vain ruoanlaiton tms. tilanteen yhteydessä. Liesituulettimen jatkuva käyttö voi johtaa siihen, että ulkoilma virtaa sisään huoneistoon painovoimaisen poiston hormien kautta (takaperin). Tästä taas voi aiheutua hajujen ja kosteuden leviämistä huoneistossa.

Kylpyhuoneen painovoimaista ilmanvaihtoa ei voi tehostaa. Siksi kylpyhuoneessa on erityisen tärkeää välttää liiallisia kosteuskuormia ja huolehtia tuuleuksesta esimerkiksi ikkunatuuletuksen avulla. Katso korttia **Kylpyhuone**.

ASUKKAAN TEHTÄVÄT

Asukkaan tulee huolehtia **Vastuunjakotaulukossa** esitetystä tehtävistä. Ilmanvaihdon vioista ja toimintahäiriöistä ilmoitetaan aina isännöitsijälle tai kiinteistöhoito-organisaatiolle. Tehtävien laiminlyönti heikentää ilmanvaihdon toimintaa, huonontaa sisäilman laatua ja voi aiheuttaa asunnossa kosteus- ja homevaurioita.

7.5 POISTOILMAVENTTIILIEN PUHDISTAMINEN

Poistoilmaventtiileillä on useita eri tehtäviä:

- Venttiilien virtausaukot on säädetty siten, että huoneistossa ja kussakin huoneessa on oikea ja riittävä ilmanvaihto.
- Venttiilit toimivat äänenvaimentimina estäen äänien kulkeutumisen huoneistosta toiseen ilmakehää pitkin
- Venttiilit toimivat palonrajoittimina rajoittaen mahdollisessa tulipalotilanteessa palokaasujen leviämisen hormien kautta huoneistosta toiseen.

Poistoilmaventtiilit on puhdistettava, kun niihin on kertynyt silmin havaittavissa määrin likaa. Puhdistusväli vaihtelee huomattavasti asumistottumusten mukaan. Puhdistustarve tulee tarkastaa silmämääräisesti ainakin 2..4 kertaa vuodessa. Venttiilien puhdistuksessa noudatetaan valmistajan tai ilmanvaihtourakoitsijan laatimaa laitekohtaista erityisohjetta sekä tätä yleisohjetta.

Useimmat poistoilmaventtiilit ovat rakenteeltaan sellaisia, että niissä on kapea rakomainen virtausaukko. Poistoilmassa oleva lika kertyy erityisesti tähän virtausaukkoon tukkien sen vähitellen. Venttiilin puhdistus tapahtuu parhaiten pesuainepitoiseen veteen kostutetulla rievulla. Paikallaan olevan venttiilin puhdistus kannattaa tehdä siten, että riepu taitetaan litteän puutikun, ruuvitaltan, veitsen tai muun tylpän esineen päälle ja virtausrako puhdistetaan sen avulla. Venttiilin keskiön asentoa ei saa muuttaa. Jos keskiö on löysällä, ilmoita asiasta isännöitsijälle tai kiinteistöhoito-organisaatiolle.

Jos venttiili kaipaa perusteellisempaa puhdistusta, se voidaan irrottaa paikoiltaan puhdistuksen ajaksi. Yleensä venttiilin irrotus tapahtuu siten, että tartutaan venttiilin reunoihin ja kierretään sitä vastapäivään. Venttiilin keskiötä ei saa kiertää. Eräät venttiilimallit irrotetaan vetämällä sitä ulospäin. Jos venttiili ei irtoa, ota yhteys isännöitsijään. Puhdistuksen jälkeen venttiili asennetaan välittömästi takaisin paikoilleen.

Venttiili irrotetaan varovasti paikoiltaan, ettei pehmeä äänenvaimennusosa vaurioidu. Samalla kiinnitetään huomiota siihen, missä asennossa venttiili irtoaa, jotta sen takaisin asennus sujuisi helposti ja äänenvaimennusta vaurioittamatta. Irrotetun venttiilin metalliosat puhdistetaan kuten edellä. Äänenvaimenninta tai huokoisia tiivisteitä ei saa kastella. Äänenvaimentimen puhdistus tapahtuu pyyhkimällä tai harjaamalla. Äänenvaimennin voi olla kiinni irrotetussa venttiilissä tai ilmakehässä heti venttiilin takana.

7.6 KORVAUSILMAVENTTIILIEN HOITO

Ilmanvaihtojärjestelmän poistaman ilman tilalle tulee ulkoilmaa korvausilmaventtiilien kautta. Venttiileitä on useaa eri mallia. Eräät mallit asennetaan ikkunoiden ja ovien yläkarmiin, toiset taas seinärakenteeseen. Jotta huoneiston ilmanvaihto toimisi asianmukaisesti, venttiilit on pidettävä auki ja toimintakunnossa. Korvausilmaventtiileitä ei saa tukkia.

Korvausilmaventtiileissä on suodatin, jonka tehtävänä on suodattaa karkea pöly pois ulkoilmasta. Pienimmät pölyhiukkaset pääsevät tavanomaisen suodattimen läpi. Suodatin tulee puhdistaa tai vaihtaa, kun suodattimeen on kertynyt likaa niin paljon, että se estää merkittävästi korvausilman saantia. Puhdistus- tai vaihtoväli vaihtelee huomattavasti asuinalueen ulkoilman puhtauden mukaan. Suositeltavaa on puhdistaa suodattimet 2...4 kertaa vuodessa.

Suodattimen irrotuksessa, puhdistuksessa tai vaihdossa ja paikoilleen asennuksessa noudatetaan tästä kansiosista löytyviä valmistajan laatimia ohjeita. Ohjeista selviää, onko suodatin puhdistettavissa (esim. pestävissä), vai pitääkö se vaihtaa uuteen. Pestävät suodattimet kuluvat pesussa, huonokuntoisiksi tultuaan nekin on vaihdettava. Suodattimen puhdistuksen tai vaihdon yhteydessä puhdistetaan myös suodattimen takana oleva ulkoilmakanava esimerkiksi kostealla rievulla tai pölynimurilla. Eräissä korvausilmaventtiileissä on äänenvaimennin suodattimen takana. Puhdistuksen yhteydessä on varottava vaurioittamasta sitä.

Irrota puhdistettava tai vaihdettava suodatin varovasti paikoiltaan siten, ettei siitä irtoa pölyä. Käytä suojakäsineitä. Laita vanha vaihdettava suodatin heti muovipussiin tms. ja sulje se tiiviisti. Upota pestävä suodatin varovasti kokonaan pesuveteen, ennen kuin alat pestä sitä. Näin estät suodattimen pölyämisen. Kuivaa suodatin ennen paikoilleen asentamista.

Useimmissa korvausilmaventtiileissä on ilmavirran säätömahdollisuus. Normaalioloissa venttiilit pidetään täysin auki. Vedontunteen haitatessa kovalla pakkasella ja tuulella voi venttiileitä säätää pienemmälle mutta ei kiinni. Venttiilit on muistettava avata sääolojen palattua leudommiksi.

Vaihdettavan suodatinmateriaalin hankinnasta saat ohjeet kiinteistöhoito-organisaatiolta tai isännöitsijältä.

Seiniä tai ikkunoita maalattaessa korvausilmaventtiilit on suojattava.

7.7 LIESIKUVUN HOITO

Liesikupu kerää tehokkaasti ruoanvalmistuksessa syntyviä höyryjä ja käryjä. Osa käryistä pääsee kuitenkin liesikuvun ohi. Jotta nämä käryt eivät leviäisi muualle huoneistoon tai porrashuoneeseen asti, pidä ruoanlaiton aikana keittiön väliovet sekä tuuletusluukut tai -ikkunat kiinni.

Liesikuvussa on rasvasuodatin, joka estää rasvan ja muun lian pääsyn poistoilmakanavistoon. Liesikupua ei saa käyttää ilman rasvasuodatinta. Rasvasuodatin on puhdistettava ajoittain. Puhdistustarve vaihtelee huomattavasti ruoanvalmistustottumusten mukaan. Suositeltava puhdistusväli on noin yksi kuukausi.

Puhdistusta varten rasvasuodatin irrotetaan. Suodatin pestään lämpimällä vedellä ja astianpesuaineella. Pesty suodatin valutetaan kuivaksi ja asennetaan tiiviisti paikoilleen. Eräät suodatinmallit voidaan pestä astianpesukoneessa. Katso lähempiä ohjeita liesikuvun valmistajan ohjeista.

Irrotettuasi rasvasuodattimen puhdistusta varten tarkasta samalla liesikuvun sisäpuolinen puhtaus ja puhdista se tarvittaessa. Mahdollisesti huonokuntoinen rasvasuodatin tulee uusia, ota asiassa yhteys isännöitsijään tai kiinteistöhoito-organisaatioon.

Liesikuvussa on valaisin. Vaihtaessasi valaisimen lamppua, irrota ensin liesikuvun sulake.

Eräissä liesikuvuissa on ns. tehostuspelti. Kun pelti on minimiasennossa, menee kuvun kautta vain pieni ilmavirta. Kun pelti avataan, menee liesikuvun kautta tehostettu poistoilmavirta. Tehostusasentoa kannattaa käyttää vain ruoanvalmistuksen yms. yhteydessä. Mallista riippuen paluu tehostusasennosta minimiasentoon tapahtuu joko käsin palauttamalla tai ajastimen toimesta automaattisesti ennalta säädetyn ajan kuluttua. Tutustu valmistajan ohjeisiin.

Rivi- ja pientaloasunnoissa voi olla asuntokohtainen poistoilmahuuhallin, jonka nopeudensäätö tapahtuu liesikuvussa olevalla säätönupilla. Ilmanvaihdon nopeutta säädetään asunnon epäpuhtaus- ja kosteuskuormituksen mukaan. Asiasta on erillinen ohje.

7.8 LIESITUULETTIMEN HOITO

Riittäväällä nopeudella toimiva liesituuletin kerää tehokkaasti ruoanvalmistuksessa syntyviä höyryjä ja käryjä. Osa käryistä pääsee kuitenkin liesikuvun ohi. Jotta nämä käryt eivät leviäisi muualle huoneistoon, pidä ruoanlaiton aikana keittiön väliovet sekä tuuletusluukut tai -ikkunat kiinni.

Liesituulettimessa on rasvasuodatin, joka estää rasvan ja muun lian pääsyn poistoilmakanavistoon. Liesituuletinta ei saa käyttää ilman rasvasuodatinta. Rasvasuodatin on puhdistettava ajoittain. Puhdistustarve vaihtelee huomattavasti ruoanvalmistustottumusten mukaan. Suositeltava puhdistusväli on noin yksi kuukausi.

Puhdistusta varten rasvasuodatin irrotetaan. Suodatin pestään lämpimällä vedellä ja astianpesuaineella. Pesty suodatin valutetaan kuivaksi ja asennetaan paikoilleen. Eräät suodatinmallit voidaan pestä astianpesukoneessa. Katso lähempiä ohjeita liesituulettimen valmistajan ohjeista.

Irrotettuasi rasvasuodattimen puhdistusta varten tarkasta samalla liesituulettimen sisäpuolinen puhtaus ja puhdista se tarvittaessa. Mahdollisesti huonokuntoinen rasvasuodatin tulee uusia, ota asiassa yhteys isännöitsijään tai kiinteistöhoito-organisaatioon.

Liesituulettimessa on valaisin. Vaihtaessasi valaisimen lampputta, irrota ensin liesituulettimen sulake.

Tutustu liesituulettimen valmistajan laatimiin käyttö- ja hoito-ohjeisiin.

7.9 ILMANVAIHDON TOIMINTAHÄIRIÖIDEN TUNNISTAMINEN

Kunnossa oleva ja oikein toimiva ilmanvaihto on lähes huomaamaton. Erilaiset sisäilmastoon liittyvät haitat ja ongelmat voivat olla merkki ilmanvaihdon viasta tai toimintahäiriöstä.

Ilmanvaihto voi olla riittämätön, jos

- ikkunat huurtuvat tai jäätyvät
- kosteutta tiivistyy rakenteiden pinnoille
- hajut ja käryt leviävät toistuvasti huoneiston sisällä sekä muualta kiinteistöstä huoneistoon
- makuuhuoneissa ei ilma vaihdu riittävästi
- huoneilma on jatkuvasti tunkkaisen tuntuista
- kylpyhuoneen kuivuminen peseytymisen jälkeen on hidasta
- kosteiden tilojen pinnoissa on värimuutoksia tai näkyvää homekasvustoa.

Mainittujen toimintahäiriöiden ilmaantuessa

- Tehosta huoneiston koneellista ilmanvaihtoa, jos huoneistossa on tehostusmahdollisuus.
- Tarkasta, että asukkaalle kuuluvat ilmanvaihdon hoitotehtävät on tehty.
- Tarkasta ns. paperitestillä, että poistoilmanvaihto toimii. Jos kevyt talouspaperi imeytyy poistoilmaventtiiliin kiinni ja pysyy siinä, ilmanvaihto toimii. Jos paperi putoaa, ilmanvaihtolaitteisto ei toimi asianmukaisesti. Testiä ei voi käyttää painovoimaisessa ilmanvaihdossa.
- Kokeile esimerkiksi kädellä tai savulla, tuleeko korvausilmaventtiileistä ilmaa.
- Ilmoita vioista isännöitsijälle tai kiinteistönhoito-organisaatiolle.

Muita oireita ilmanvaihdon toimintahäiriöistä voivat olla

- Huoneistossa on niin voimakas alipaine, että se haittaa ulko-oven avaamista.
- Ilmanvaihdon äänitaso on selvästi lisääntynyt tai vähentynyt aiemmasta tasosta.
- Huoneiston jossain osassa on alkanut tuntua voimakasta vetoa.
- Korvausilman mukana tulee poikkeuksellisen paljon epäpuhtauksia.
- Huoneilma on pitkäaikaisesti poikkeuksellisen kostea tai kuivaa.

Näiden ongelmien ilmetessä toimi samoin kuin edellä.

Hyvin toimiva ilmanvaihto on osa viihtyisää asumista. Huolehdi oman huoneistosi hyvästä ilmanvaihdosta.

8 SÄHKÖLAITTEET

8.1 HUONEISTON SÄHKÖASENNUKSET

SÄHKÖSOPIMUS

Kukin huoneiston haltija tekee itse sähkö sopimuksen paikallisen energialaitoksen tai kyseiselle talolle sähköä ostavan yhteisön kanssa. Huoneiston haltija maksaa kuluttamansa sähkön laskua vastaan sähkön myyjälle. Sähkön kulutus mitataan sähkömittarilla, joka on sijoitettu erilliseen sähkömittareille varattuun lukittuun tilaan.

RYHMÄKESKUS

Asunnon sähkönjakelu tapahtuu ryhmäkeskuksen kautta. Yleensä eteisessä tai tuulikaapissa sijaitsevan ryhmäkeskuksen pääosia ovat

- Huoneiston pääkytkin, jolla virta voidaan kytkeä pois kaikista huoneiston sähköpisteistä ja sähkölaitteista, myös pakastimesta
- Sulakkeet, joiden yhteydessä on merkintä kunkin sulakkeen vaikutusalueesta ja ampeerimäärästä
- Sähkölämmitteisissä asunnoissa kytkimet, joilla voidaan ohjata sähkölämmityksen eri ryhmät pois päältä/yösähkölle/yö- ja päivä sähkölle.

Sähkö jaetaan huoneistoon usean sulakkeen kautta. Sulakkeet suojaavat kulutuspisteille meneviä johtimia ylikuormitukselta. Ylikuormitustilanteessa sulakkeen läpi menevä ohut metallilanka sulaa poikki ennen kuin muita vaurioita ehtii syntyä. Sulakkeen palamisen havaitsee sähkön tulon katkeamisen lisäksi kyseisen sulakkeen keskellä olevan värillisen täplän irtoamisesta. Sen voi nähdä sulakkeen kannen lasin läpi. Joskus täplä tosin saattaa jäädä paikoilleenkin vaikka sulake on palanut.

Edellä kuvatun perinteisen sulakkeen sijasta tai ohella ryhmäkeskuksessa voi olla ns. automaattisulakkeita. Ne ovat tyypiltään katkaisijoita, jotka katkaisevat automaattisesti virran ylikuormitustilanteessa. Ne voidaan palauttaa toimintakuntoon katkaisijan asentoa muuttamalla.

SULAKKEEN PALAMINEN

Sulakkeen palaessa on selvitettävä palamisen syy. Jos syynä on viallinen tai sellaiseksi epäilty sähkölaite, se on heti poistettava käytöstä ja tarvittaessa toimitettava ammattiliikkeeseen korjattavaksi. Myös ylikuormitus eli liian suuri sähkönkulutus yhden sulakkeen takana voi aiheuttaa sulakkeen palamisen. Tällöin on vähennettävä sulakkeen perään kytkettyjä sähkölaitteita.

Palaneen sulakkeen tilalle vaihdetaan samanlainen uusi ehjä sulake. Ennen sulakkeen vaihtamista kytketään pois päältä sulakkeen vaikutusalueella olevat suuret sähkökuormat. Sulakkeen ampeerimäärän näkee

- entisestä sulakkeesta
- sulakkeen vieressä olevasta merkintäkilvestä
- sulakepohjan väristä, kun sulake on kierretty irti.

Sulakkeiden tunnusvärit ovat

- vihreä 6 ampeeria (6 A)
- punainen 10 ampeeria (10 A)
- harmaa 16 ampeeria (16 A)
- sininen 20 ampeeria (20 A).

Sulakkeen värillisen täplän tulee olla samanvärinen kuin sulakepohjan. Sulakepohjaan ei pysty laittamaan ylisuurta sulaketta. Sulakkeen omatoiminen korjaaminen tai korvaaminen omatekoisilla virityksillä on ehdottomasti kielletty. Siitä aiheutuu suuri tulipaloriski.

Hanki varalle muutama kappale kutakin sulakekokoa.

Eräissä koneissa ja laitteissa saattaa olla omia sisäänrakennettuja erikoissulakkeita suojaamassa koneen tai laitteen sähkölaitteita.

VIKAVIRTASUOJAKYTKIN

Vikavirtasuojakytkin on yleensä asennettu huoneiston ryhmäkeskukseen suojaamaan kosteiden tilojen pistorasiaryhmiä tai valaistusryhmiä. Myös ulkona olevat pistorasiat ja valaisimet on suojattu samoin. Vikavirtasuojakytkin voi olla myös pistorasian yhteydessä. Vanhoista asunnoista vikavirtasuojakytkin yleensä puuttuu.

Vikavirtasuojakytkin on laite, jolla pyritään katkaisemaan sähkö vikaantuneesta laitteesta niin nopeasti, ettei sähköisku aiheuta ihmisessä pysyviä terveydellisiä vaurioita. Jos vikavirtasuojakytkin on toiminut, se on viritettävä uudelleen.

Kokeile vikavirtasuojakytkimen toimintaa testauspainikkeella valmistajan ohjeiden mukaan.

MAADOITETUT PISTORASIAT

Osa huoneiston pistorasioista tai jopa kaikki, on suojamaadoitettuja. Tällaisia pistorasioita on ainakin kylpyhuoneessa, keittiössä ja ulkona. Näihin voidaan ja saa kytkeä pelkästään maadoitetun tai suojaeristetyn kojeen pistotulppa. Turvallisuussyistä näihin tiloihin ei saa johtaa jatkojohdolla sähköä tavallisesta maadoittamattomasta pistorasiasta. Jopa pölynimurin vieminen kylpyhuoneeseen voi olla vaarallista.

Maadoitetun ja suojaeristetyn kojeen pistotulpan saa kytkeä myös tavalliseen maadoittamattomaan pistorasiaan sisätiloissa.

Parvekkeen tai terassin pistorasian tulee olla ulkokäyttöön tarkoitettua mallia. Usein näiden pistorasioiden sähkönsyöttö voidaan katkaista sisällä olevalla kytkimellä.

8.2 SÄHKÖLAITTEET

SÄHKÖVERKON JÄNNITE

Suomessa sähköverkon jännite on 400/230 V (volttia). Muunlaiselle jännitteelle tarkoitettuja laitteita ei saa liittää sähköverkkoon. Ns. kolmivaihekytkentäiset laitteet on tarkoitettu jännitteelle 400 V, kotitaloudessa tällaisia laitteita on yleensä puolikiinteästi kytketty sähköliesi.

Suurin osa kotitalouden sähkölaitteista on yksivaiheisia. Myös kotitalouden pistorasiat ja valaisimien liitännätpisteet ovat yksivaiheisia. Niissä jännite on 230 V.

LAITTEIDEN LIITTÄMINEN SÄHKÖVERKKOON

Pistorasiaan saa liittää ko. jännitteelle tarkoitetun laitteen pistotulpan, jos se sopii ko. pistorasiaan. Maadoittamattomaan pistorasiaan saa siis liittää myös maadoitetun kojeen pistotulpan. Tällöin laitetta ei kuitenkaan saa viedä ulos tai tilaan, jossa on maadoitettuja pistorasioita.

Maadoitettuun pistorasiaan saa liittää vain maadoitetun tai suojaeristetyn laitteen pistotulpan. Maadoitetun pistotulpan tunnistaa sivuilla näkyvistä metallisista maadoitusliuskoista. Suojaeristetty pistotulppa on valettu yhdestä kappaleesta, ilman maadoitusliuskoja ja kooltaan niin pieni, että se sopii myös maadoitettuun pistorasiaan. Irrottaessasi pistotulppaa pistorasiasta vedä itse pistotulpasta, älä johdosta.

Liittäessäsi suuritehoisia sähkölaitteita pistorasioihin varmista, ettet ylitä kyseisen sulakkeen enimmäistehoa. Sulakkeet kestävät tehoa seuraavasti

- 6 A 1300 W
- 10 A 2300 W
- 16 A 3600 W
- 20 A 4600 W.

Sähkötehon yksikkö on watti, lyhenne W. Sähkölaitteisiin on merkitty niiden ottama sähköteho. Sulakkeiden vaikutusalueet selviävät joko sulakkeiden merkintäkivivistä tai kokeilemalla. Kokeilu tapahtuu siten, että irrotetaan tietty sulake ja tarkistetaan, mistä pisteistä jännite on pois. Apuna voi käyttää irtovalaisinta tai jännitteenkoetinta.

Suunniteltaessa suuritehoisten sähkölaitteiden (pyykinpesukone, pyykinkuivauslaite, astianpesukone jne.) hankintaa, kannattaa ennalta selvittää eri pistorasioiden enimmäis-sähkökuormat. Esimerkiksi pyykinkuivauslaite saattaa edellyttää 16 ampeerin sulaketta. Eikä saman sulakkeen kautta voi samanaikaisesti käyttää muuta suuritehoista sähkölaitetta.

VALAISIMET JA LAMPUT

Noudata valaisimien ja lamppujen osalta seuraavia periaatteita

- Ennen lampun vaihtoa varmista valaisimen jännitteettömyydestä irrottamalla valaisimen pistotulppa tai sulake.
- Älä asenna valaisimeen liian tehokasta lamppua, suurin sallittu teho on yleensä merkitty valaisimeen.
- Pidä muutamia eri tehoisia hehkulamppuja aina varalla.
- Jos vaihdat loisteputken uuteen, uusi samalla valaisimessa oleva sytytin.

Tiedustele isännöitsijältä tai kiinteistöhoito-organisaatiolta vanhojen loisteputkien käsittelytapaa, koska ne ovat ongelmajätettä.

MITÄ SAA TEHDÄ ITSE

Sähköasennukset ja -korjaukset ovat pääsääntöisesti töitä, joita saa tehdä vain alan ammattimies. Ilman erityistä ammattikoulutusta saa tehdä mm seuraavia töitä

- sulakkeiden vaihto
- lamppujen ja sytyttimien vaihto
- jännitteettömän pistorasian tai kytkimen peitelevyn irrotus maalauksen, tapetoinnin tms. ajaksi
- sisustusvalaisimen liittäminen jännitteettömään liittimeen eli ”sokeripalaan”.

Tarkempia tietoja saa Sähköinfo Oy:n julkaisuista

- Tee-se-itse- sähkötyöt D 10-90
- Valaisimet D 19.1-90
- Jatkojohdot D 19.2-90
- Sulakkeet D 19.4-90.

8.3 AUTOJEN SÄHKÖLÄMMITYSPISTORASIAAT

TURVALLISUUS

- Autot saa kytkeä vain tätä tarkoitusta varten rakennettuihin pistorasioihin. Auton kytkentä muuhun pistorasiaan voi olla hengenvaarallista.
- Autojen kytkennässä tulee käyttää tähän tarkoitukseen valmistettua johtoa. Jatkojohtojen käyttö on kielletty.
- Kytkentäjohto saa olla kiinni autolämmityspistorasiassa vain silloin, kun johdon toinen pää on kiinnitetty autossa olevaan pistorasiaan.
- Pidä lämmityspistorasian kansi aina lukittuna.
- Älä käytä huonokuntoista kytkentäjohtoa.
- Huolehdi, että kytkentäjohdon molemmat kytkentäpäät ja autossa oleva pistorasia ovat puhtaat ja kuivat.
- Jos autoon saa asentaa sisätilan lämmittimen, tutustu huolellisesti sen käyttöohjeisiin.
- Muista irrottaa auto pistorasiasta ennen liikkeellelähtöä.

LÄMMITYSPISTORASIAN KÄYTTÖ

Tiedustele isännöitsijältä, saako autoon asentaa sisätilan lämmittimen ja mikä on sen enimmäisteho.

Autojen lämmitystä ohjataan kellolla. Ohjauskello voi olla keskitetty, joka vaikuttaa kaikkiin pistorasioihin tai se voi olla pistorasiakohtainen, jota kukin asukas voi asetella omien tarpeidensa mukaisesti. Moottorilämmittimen toiminta-ajaksi riittää kaikissa oloissa kaksi tuntia, sitä pitempi lämmitysaika on pelkkää sähkön tuhlausta. Leudoilla ilmoilla lyhyempikin lämmitysaika on riittävä.

Auton polttoaineenkulutuksen ja saastepäästöjen minimoimiseksi moottorilämmitin kannattaa kytkeä käyttöön aina, kun ulkoilman lämpötila on alle +5 °C. Suositeltava lämmitysaika on seuraava

Ulkoilman lämpötila	Sopiva lämmitysaika
+5...-5 °C	½ tuntia
-5...-10 °C	1 tunti
alle -10 °C	2 tuntia

Jos lämmityspistorasioita ohjataan keskitetysti, lämmitysajat ovat seuraavan taulukon mukaiset.

Viikonpäivä	Lämmityspistorasioiden lämmitysaika klo - klo
Arkisin	
Lauantaisin	
Sunnuntaisin	

Jos kiinteistössä on pistorasiakohtaiset ohjauskellot, tutustu kellon käyttöohjeisiin ja noudata niitä.

Ellet aio ajaa autollasi lähiaikoina, älä kytke sitä tarpeettomasti lämmityspistorasiaan. Näin säästät sähköä ja autoasi sekä vaikutat asumiskustannuksiisi.

Tarkkaile autolämmityspistorasioiden kuntoa säännöllisesti ja ilmoita mahdollisista vioista isännöitsijälle.

8.4 SUORA SÄHKÖLÄMMITYS

Huoneiston lämmitys tapahtuu sähköpattereilla, joiden sähkönkulutus mitataan huoneiston sähkömittarilla. Asukas siis maksaa lämmityksensä. Energiaa säästäväillä asumistavoilla voidaan päästä edullisiin lämmityskuluihin. Energiansäästöä ei kuitenkaan saa viedä niin pitkälle, että siitä aiheutuu sisäilmasto-, kosteus- tai terveysongelmia.

Sähkölämmitteisessä asunnossa on yleensä ns. kotona-poissa-kytkin. Poistuttaessa asunnosta voidaan asunnon lämpötilaa alentaa muutamia asteita ja siten säästää sähköä. Sähkölämmitteisissä asunnossa sähkö ostetaan yleensä ns. kaksiaikatariffilla. Kaikki mahdollinen sähkönkulutus kannattaa keskittää halvemman yösähkön aikaan. Tällaisia ovat mm

- lämminvesivaraajan lämmitys, jolla on yleensä asian vaatima automaatiikka valmiina
- suuritehoisten kotitalouskoneiden käyttö.

Patteri luovuttaa lämmön huoneeseen sekä säteilemällä että lämmittämällä patterin lähistöllä kiertävää huoneilmaa. Jotta patteri pystyisi luovuttamaan suunnitellun lämpö määrän, sitä ei saa peittää eikä ilman kiertoa sen edessä, takana tai sisällä saa estää. Sähköpatterin peittäminen tai tekstiilien tms. ripustaminen sen päälle voi aiheuttaa suoranaisten tulipalovaaran. Vältä ilman kiertoa estävää kalustustapaa tai pitkiä verhoja.

Sähköpatterin termostaatti mittaa huoneilman lämpötilaa välittömästi läheisyydestään. Kun lämpötila nousee säädettyyn arvoon, termostaatti rajoittaa patterin toimintaa. Tällöin patteri voi tuntua hetken aikaa viileältä, mutta huonelämpötila pysyy silti sopivana. Jos lämpöpatteri termostaatteineen jää kalusteiden tai verhojen rajaamaan suljettuun tilaan, lämpiyttä tämä tila nopeasti ja termostaatti estää patterin toiminnan. Tällöin suurimman osan aikaa patterien lämmönluovutus on riittämätön.

Hanki huoneistoosi tarkka lämpömittari ja kiinnitä se johonkin väliseinään (ei ulkoseinään).

Toiminta vika- ja häiriötilanteissa

Vika tai häiriö	Toimintaohje
Huoneistossa tai jossain huoneessa on jatkuvasti liian lämmin	<p>Tarkista huonelämpötila. Tarkista, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • lämpöpatterien termostaatit ovat oikeassa asennossa, säädä tarvittaessa • yllilämpö ei johdu auringonpaisteesta, sääoloista tai sisäisistä lämmönlähteistä. <p>Älä tuuleta yllilämpöä ulos lämmityskaudella. Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.</p>
Huoneistossa tai jossain huoneessa on jatkuvasti liian kylmä	<p>Tarkista huonelämpötila. Tarkista, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • lämmityksen sulakkeet ovat ehjät • kotona-poissa-kytkin on kotona-asennossa • huoneistosaunan kiuas ei ole päällä • lämmityksen ohjauskytkin huoneiston ryhmäkeskuksessa on oikeassa asennossa • pattereissa olevat käyttökytkimet ovat päällä-asennossa • patterien termostaatit ovat oikeassa asennossa • huoneilma pääsee vapaasti kiertämään patterien ja termostaatin ympärillä • ikkunat, ovet ja tuuletusluukut on suljettu asianmukaisesti • ulkoilmaa tulee huoneistoon kaikista korvausilmaventtiileistä • huoneistokohtainen ilmanvaihtolaitteisto käy oikealla nopeudella <p>Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.</p>
Patteri on jatkuvasti kylmä.	<p>Tarkista, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • lämmityksen sulakkeet ovat ehjät • lämmityksen ohjauskytkin huoneiston ryhmäkeskuksessa on oikeassa asennossa • patterin käyttökytkin on päällä-asennossa • patterin ylikuumenemissuoja ei ole toiminut, selvitä mahdollisen ylikuumenemisen syy • patterin pistotulppa on pistorasiassa (koskee pistotulppaliitäntäisiä pattereita) <p>Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.</p>
Lattialämmitys ei lämpyä	<p>Tarkista, että</p> <ul style="list-style-type: none"> • lattialämmityksen sulake on ehjä • mahdollinen vikavirtasuojakytkin on viritetty • lattialämmityksen ohjauskytkin huoneiston ryhmäkeskuksessa on oikeassa asennossa • lattialämmityksen termostaatti on oikeassa asennossa • lattiassa ei ole havaittavissa mitään vaurioita <p>Ilmoita tarvittaessa isännöitsijälle tai huollolle.</p>

8.5 KYLPYHUONEEN LATTIALÄMMITYS SÄHKÖLLÄ

Kylpyhuone lämmitetään sähkölämmitteisellä lattialämmityksellä. Kylpyhuoneen lattiarakenteessa on sähkölämmityskaapeli, joka lämmittää lattiarakenteen ja se edelleen huonetilan. Kylpyhuoneen lämpötila säädetään seinällä olevalla termostaatilla. Muutettaessa termostaatin asetusta muuttuu kylpyhuoneen lämpötila varsin hitaasti, koska lattiarakenne hidastaa muutosnopeutta.

Lattialämmityksen osalta muistettavia asioita:

- Älä peitä termostaattia.
- Älä roiski vettä termostaattiin.
- Älä tee mitään kiinnityksiä lattiaan poraamalla, ruuvaamalla tai naulaamalla.
- Pidä kylpyhuoneen lämpötila riittävän korkeana (+22...+25 °C), näin varmistat huoneen kuivumisen ja estät kosteusvaurioita.
- Sähkön säästämiseksi voit alentaa kylpyhuoneen lämpötilaa pitkän poissaolon ajaksi.

Jos lattialämmitys ei toimi, tarkista

- sulake
- ohjauskytkimen asento
- termostaatin asento.

8.6 PUHELIN- JA ANTENNILAITTEET

PUHELINLAITTEET

Asukas tekee sopimuksen kiinteistön valitseman verkko-operaattorin kanssa ja hankkii puhelinkojeet. Kiinteistön verkko-operaattori on.....

Tutustu verkko-operaattorin tarjoamiin palveluihin. Esimerkiksi puheluiden siirto pitkän poissaolon ajaksi omaan matkapuhelimeen tai toiseen miehitettyyn numeroon lisää turvallisuutta. Selvitä ennalta siirrosta aiheutuvat kustannukset.

ANTENNILAITTEET

Antennipistorasiassa on liitäntäpiste radion ja TV:n antennijohdolle. Antennipistorasiaan ei saa tehdä muutoksia. Muista hankkia TV-lupa, jos sinulla on televisio.

Omia antennejä saa asentaa huoneiston ulkopuolelle, parvekkeelle tai pihalle vain isännöitsijän luvalla.

Jos TV näkyy huonosti, tiedustele lähinaapureilta, onko heillä samanlaisia vikoja. Ellei naapureilla ole vastaavia ongelmia, on vika todennäköisesti televisiossa, antenniliitosjohdossa tai antennipistorasiassa. Jos samanlainen ongelma ilmenee useassa televisiossa, on vika todennäköisesti talon antennilaitteistossa.

Talossa näkyy seuraavat TV-kanavat:

Kanavan nimi	Huomautukset
YLE TV-1 Kanavalla 10	Alilähetin kanava 26
YLE TV-2 Kanavalla 32	Alilähetin kanava 29
MTV 3 Kanavalla 43	Alilähetin kanava 39
Ula-radio	

Huomautukset: 1 Vaatii lisälaitteen, asukas hankkii / 2 Maksullinen kanava, asukas maksaa

8.7 SÄHKÖTURVALLISUUS

Älä jätä suuritehoisia sähkölaitteita päälle poistuessasi asunnosta. Tällaisia ovat mm. sähköliesi, pesukone, silitysrauta.

Sähköpattereita tai muita sähkölämmittimiä ei saa peittää.

Kylpyhuoneessa ei mitään sähköpistorasiaa saa käyttää kylvyn tai suihkun aikana. Kaikkien suurten ja pienten sähkölaitteiden pistotulppien tulee siis olla irti pistorasioista suihkun tai kylvyn aikana. Roiskuva pesuvesi voi tahattomasti osua käyttämättömän mutta pistorasiaan kytketyn laitteen sähköisiin osiin ja aiheuttaa sähköiskun. Toisaalta pistorasiaan kytketty laite voi pudota vaikkapa kylpyammeeseen kylvyn aikana kohtalokkain seurauksin.

Käyttäessäsi suuritehoista sähkölaitetta jatkojohdolla, älä jätä jatkojohtoa tiukalle rullalle, koska johto voi kuumentua ja vaurioitua.

Sähkölaitteiden kanssa kannattaa noudattaa erityistä varovaisuutta aina

- kosteissa tiloissa
- tiskipöydän ääressä
- kosketettaessa vesijohtoja tai hanoja
- seistäessä kivilattialla tai muulla hyvin johtavalla tai märällä alustalla
- ulkona.

Ulkona oleviin sähkölaitteisiin saa ottaa sähköä vain ulkona olevista pistorasioista. Ulkona käytettävien sähkölaitteiden ja valaisimien tulee olla ulkokäyttöön tarkoitettuja.

Ennen lampun vaihtoa varmistu valaisimen jännitteettömyydestä. Älä asenna valaisimeen liian tehokasta lampua.

Jos irrotat maalaus- tai tapetointitöiden ajaksi kytkimien tai pistorasioiden kansia, tee kyseiset sähköpisteet ensin jännitteettömiksi irrottamalla sulake. Hanki jännitteenkoetin, jolla voit varmistua jännitteettömyydestä.

Sähkökatkosten varalta asunnossa kannattaa olla paristoilla toimiva valaisin, kynttilöitä ja tulitikkuja tai sytytin.

Korjauta vialliset sähkölaitteet sähköalan ammattilaisella heti vian ilmetyä.

Opasta ja valvo lapsia sähköön liittyvissä asioissa.

Noudata autojen sähkölämmityspistorasioista annettuja turvallisuusohjeita.

9 KODINKONEET

9.1 SÄHKÖLIESI

Tutustu tästä kansioista löytyviin lieden valmistajan laatimiin yksityiskohtaisiin käyttö- ja hoito-ohjeisiin.

TURVALLISUUS

- Jos perheessä on pieniä lapsia, hanki lieteen
 - kaatumiseste, se estää lapsia kaatamasta liettä
 - keittotason suoja, joka estää lapsia ulottumasta kattiloihin ja avaamasta uunia.
- Liesi on kytketty puolikiinteästi sähköverkkoon, kytkentämuutokset ovat sähköalan ammattimiehen töitä. Liesi voidaan vetää ulos siivousta varten kaapelin sallimissa rajoissa.
- Älä jätä keittolevyjä tai uunia päälle ilman valvontaa.

SÄHKÖN SÄÄSTÖ

- Valitse käytettävän kattilan koko siten, että kattilan pohja on hieman keittolevyä suurempi.
- Käytä kattiloissa kansia.
- Käytä hyödyksesi uunin ja keittolevyn jälkilämpö. Katkaise virta ajoissa.
- Sulata pakasteet ennen ruoanvalmistusta.
- Uunin lämmittäminen paistolämpötilaan vie paljon sähköä. Jos mahdollista, valmista lämmitetyssä uunissa samalla kerralla useampia ruokia.

LIEDEN HOITO

Lieden valurautaiset keittolevyt pestään pehmeällä harjalla ja neutraalilla pesuaineella sekä kuivataan kytkemällä lämpö hetkeksi päälle. Levyt kannattaa tämän jälkeen pyyhkiä suolattomalla ruokaöljyllä kostutetulla rievulla. Se estää levyjen ruostumisen. Emaloidut pinnat ja osat puhdistetaan neutraalilla pesuaineella. Hankaavia aineita ei saa käyttää. Uunin puhdistukseen käytetään tähän käyttöön valmistettuja aineita ohjeiden mukaan.

9.2 JÄÄKAAPPI

Tutustu tästä kansioista löytyviin jääkaapin valmistajan laatimiin yksityiskohtaisiin käyttö- ja hoito-ohjeisiin.

SÄHKÖN SÄÄSTÖ

- Puhdista jääkaapin takana oleva lauhdutin pölystä ainakin kerran vuodessa. Puhdistusta varten jääkaappi joudutaan vetämään pois paikoiltaan. Poista raskaat tavarat kaapista ennen siirtoa.
- Huolehdi, että ilma pääsee kiertämään lauhduttimen ympärillä.
- Sulata pakastelokero viimeistään, kun jäätä ja huurretta on kertynyt 5...10 mm. Huolehdi, ettei sulamisvesi pääse lattialle.
- Älä sijoita jääkaappia lieden, astianpesukoneen tai lämpöpatterin viereen.
- Älä pidä jääkaapissa tarpeettoman kylmää lämpötilaa.
- Älä laita jääkaappiin lämpimiä ruokia.
- Tarkista oven tiiviys ajoittain.

JÄÄKAAPIN HOITO

- Jääkaapissa on automaattisulatus. Pidä sulamisveden poistoputki avoimena. Tarkkaile, ettei vesi valu lattialle.
- Puhdista jääkaapin takaosassa olevat laitteet lauhduttimen puhdistuksen yhteydessä. Tarkista samalla haihdutuslautasen kunto.
- Pidä jääkaapin jäähdytyspinnat puhtaana.
- Älä ylikuormita jääkaapin hyllyjä tai ovea.

9.3 PESUKONEET

Tutustu pesukoneiden valmistajien laatimiin yksityiskohtaisiin käyttö- ja hoito-ohjeisiin. Sijoita ohjeet tähän kansioon, niin ne löytyvät tarvittaessa helposti. Taltioi myös koneiden takuutodistukset.

Ellei keittiössä ole astiapesukoneelle valmista paikkaa, tiedustele isännöitsijältä koneen asentamisesta jo ennen koneen hankintaa.

TURVALLISUUS

- Pyykinpesukoneen ja astiapesukoneen liitäntä vesijohtoverkoston tehdään viranomaismääräysten mukaisesti. Työn saa tehdä vain alan ammattimies.
- Pesukoneen asentaminen saattaa jossain tapauksessa edellyttää myös sähkötoita. Niitä saa tehdä vain alan ammattimies.
- Pyykinpesukoneen saa asentaa vain lattiakaivolliseen tilaan.
- Älä jätä koneita toimimaan ilman valvontaa.
- Sulje aina pesukoneiden hanat, kun ne eivät ole käytössä. Erityisesti on varmistettava, että hanat ovat kiinni, kun huoneiston asukkaat poistuvat asunnosta.
- Kylpyhuoneessa olevaa pesukonetta ei saa käyttää kylvyn tai suihkun aikana. Irrota pistotulppa sähköverkosta, kun kone ei ole käytössä.
- Tarkkaile ajoittain pesukoneiden ja liitäntäletkujen mahdollisia vuotoja.

SÄHKÖN SÄÄSTÖ

- Pese täysiä koneellisia.
- Käytä säästöohjelmia aina, kun se on mahdollista.
- Hankkiessasi uutta pesukonetta, vertaa eri mallien energiankulutusta. Selvitä samalla koneiden sähköliitäntäteho ja huoneistosi sähköasennusten riittävyys.
- Jos huoneistoon ostetaan sähköä kaksiaikatariffilla, käytä pesukoneita yösähkön aikana.

10 ENERGIAN SÄÄSTÖ ALENTAA ASUMISKUSTANNUKSIASI

Huomattava osa asumiskustannuksista muodostuu lämmön, veden ja kiinteistösähkön kulutuksesta. Näiden hyödykkeiden säästeliäs käyttö auttaa pitämään asumiskustannukset mahdollisimman edullisella tasolla. Asukkaana olet keskeinen vaikuttaja omiin asumiskustannuksiisi. Samalla edistät osaltasi ympäristönsuojelua.

LÄMMITYS

Lämmitysenergian säästöön voit vaikuttaa mm. seuraavasti:

- Hanki tarkka lämpömittari huonelämpötilan seuraamiseksi ja kiinnitä se johonkin väliseinään.
- Ilmoita tarpeettoman korkeista huonelämpötiloista isännöitsijälle tai kiinteistöhoito-organisaatiolle. Sopiva lämpötila on 21...22 °C. Lämpötilan alentaminen yhdellä asteella säästää lämmitysenergiaa noin 5...6 %.
- Säästä patteriventtiileillä huonelämpötila sopivaksi, älä tuuleta yllämpöä ulos.
- Vältä lämmityskauden aikana **pitkäaikaista** tuulettamista ikkunoiden tai tuuletusluukkujen kautta.
- Tarkkaile ikkunoiden ja ulko-ovien tiivisteiden ja rakenteiden kuntoa ja ilmoita vioista isännöitsijälle tai kiinteistöhoito-organisaatiolle.
- Käytä lämmintä käyttövettä säästeliäästi, se maksaa noin kaksi kertaa niin paljon kuin kylmä vesi.
- Tarkkaile, että porrashuoneen ja kellarin ovet sulkeutuvat tiiviisti erityisesti lämmityskaudella.
- Älä avaa yhteistilojen (esim. saunaosaston) ikkunoita ainakaan lämmityskaudella.

KÄYTTÖVESI

Vedenkulutus riippuu asukkaiden käyttötottumuksista ja huolellisuudesta. Veden kulutukseen voit vaikuttaa ratkaisevasti mm. seuraavilla tavoilla:

- Jos jonkin hanan virtaama tuntuu häiritsevän voimakkaalta, ilmoita asiasta isännöitsijälle tai kiinteistöhoito-organisaatiolle, useimpien hanojen virtaamaa voidaan säätää.
- Vältä astioiden pesua tai huuhtelua juoksevassa vedessä, koska siinä vedenkulutus on moninkertainen altaissa tapahtuvaan pesuun ja huuhteluun verrattuna.
- Pidä suihku auki vain silloin, kun peseydyt. Vältä turhaa veden juoksumista.
- Älä juokseta vettä tarpeettomasti hampaidenpesun aikana.
- Pese pyykki mahdollisimman täysin koneellisina.
- Tarkkaile hanojen ja WC-laitteen tiiviyttä, ilmoita heti vuodoista.
- Sulje hanat huolellisesti.
- Kastele pihasi istutukset mieluiten harvoin ja kunnolla kuin usein ja pintapuolisesti. Ajoita kastelu iltaan tai pilviseen päivään, ettei aurinko haihduta heti kasteluvettä. Noudata kiinteistön antamia kasteluohjeita.
- Kerää mahdollisuuksien mukaan sadevettä istutusten kasteluvodeksi.

KIINTEISTÖSÄHKÖ

Kiinteistösähkön kulutukseen asukas voi vaikuttaa mm. seuraavasti:

- Älä kytke autoa lämmityspistorasiaan, jos autolla ei ole tarkoitus ajaa.
- Sammuta valot poistuessasi kiinteistön yhteistiloista.
- Tutustu pesulan ja kuivaushuoneen laitteiden käyttöohjeisiin.
- Älä jäähdytä kiinteistösaunan löylyhuonetta tarpeettomasti pitämällä ovea auki tai ruiskuttamalla löylyhuoneeseen suuria määriä vettä.
- Sulje kylmähuoneen ovi huolellisesti.

ASUNNON SÄHKÖNKULUTUS

Omaa sähkölaskuasi voit pienentää mm. seuraavilla toimenpiteillä:

- Puhdista jääkaapin ja pakastimen lauhdutinpatteri (laitteen takana) vähintään kerran vuodessa.
- Huolehdi, että ilma pääsee vapaasti kiertämään jääkaapin tai pakastimen lauhduttimen ympärillä.
- Sulata pakastin tai pakastelokero viimeistään, kun jäähdytyspinnoissa on huurretta 5...10 mm. Huolehdi, ettei sulamisvesi pääse lattialle.
- Älä sijoita jääkaappia tai pakastinta liedon, astianpesukoneen tai lämpöpatterin viereen.
- Älä pidä jääkaapissa tai pakastimessa tarpeettoman kylmää lämpötilaa.
- Hanki pakastimeen ja jääkaappiin lämpömittari.
- Älä laita jääkaappiin tai pakastimeen lämpimiä ruokia.
- Tarkasta jääkaapin ja pakastimen oven tai luukun tiivisteiden kunto ajoittain.
- Käytä loisteputkivalaisimia tai ns. säästölamppuja (pienoistestlamppuja) kohteissa, joissa lamppujen paloaika on pitkä.
- Sammuta laitteet heti, kun niiden käyttö tai tarve on päättynyt (TV, tietokone, kiuas, valaisimet, ulkovalot jne.).
- Pese täysiä koneellisia. Käytä säästöohjelmia mahdollisuuksien mukaan.
- Käytä ruuanvalmistuksessa hyödyksi uunin ja keittolevyjen jälkilämpö
- Keittäessäsi ruokaa kattilassa käytä siinä kantta.
- Sulata pakasteet huonelämmössä ennen niiden käyttöä ruuan valmistuksessa.
- Älä käytä pienelle kattilalle ylisuurta keittolevyä.
- Tutustu huolellisesti kotitalouskoneiden käyttöohjeisiin ja noudata niitä.
- Hankkiessasi uusia kotitalouskoneita vertaile eri laitteiden energiankulutusta ennen ostopäätöstä.
- Älä säädä huoneistosaunan kiukaan termostaattia tarpeettoman korkeaan lämpötilaan.
- Sulje huoneistosaunan löylyhuoneen poistoilmaventtiili lämmityksen ja saunomisen ajaksi. Muista avata venttiili saunomisen jälkeen.
- Huolehdi, että ilma pääsee kiertämään kiukaan kivien ja vastusten välissä.
- Jos asunnossasi on sähkölämmitys, lisää säästövihjeitä löytyy sähkölämmityksen ohjekortista.